EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ

O minunată călătorie se vrea un cadru grotesc și exasperat totodată al unei realități din păcate atît de actuală: pierderea autonomiei ori de cîte ori omul resimte influența tehnologizării societății, prefacerea lui într-un „obiect birocratic".

GIULIANO GRAMIGNA

Lei 2,75

110

1969

ENRICO EMANUELLI • O MINUNATĂ CĂLĂTORIE

ENRICO EMANUELLI

O MINUNATĂ CĂLĂTORIE

COLECȚIA MERIDIANE

Enrico Emanuelli

O minunată călătorie

Traducere
și cuvînt înainte
de
Dragoș Vrânceanu

Editura pentru Literatură Universală

București, 1969

Desenul copertei: *Gabriel Constantinescu*

ENRICO EMANUELLI
UN GRAN BEL VIAGGIO

Cuvînt înainte

Mă îndeamnă să scriu cîteva cuvinte despre Enrico Emanuelli o veche prietenie întreruptă pe neașteptate de moartea scriitorului, în 1967. Ne despărțisem de curînd, după o întîlnire la Milano, cînd îmi dăduse acest nou roman al său, clipind șiret din ochi ca pentru o glumă, pentru o simulare de îngăduințe făcute „imaginarului". Nu m-am lăsat înșelat de aerul afabil cu care acoperea această „poznă". Eram grăbiți amîndoi ca, separîndu-ne, să ne regăsim parcă a doua zi. N-a mai fost cu putință. Am rămas cu această carte în mîini, căreia trebuia să-i dezleg secretul pus de Emanuelli într-un surîs grăbit și de neuitat. Am tradus-o, din nevoia de a pătrunde în acel surîs, spre a dilata momentul despărțirii devenită azi definitivă, o revanșă intimă, întîrziată. Necesitatea aceasta psihică nu contează, desigur, decît pentru mine, și o consemnez ca atare. Este ultimul mesaj personal pe care îl trimit scriitorului prieten, reluînd un fir al cărui capăt se găsește în înseși mîinile lui. Dincolo de terenul indefinit al posterității, în care operele rămîn ca niște plante izolate și veșnic înflorite, un timp încă stăruie în vibrație amintirile personale, asemenea unor rădăcini pur terestre, care poate că prelungesc viața fizică a celor dispăruți. Memoria literară însăși, prin cultul ei pentru scrieri și obiecte, simte mereu această pioasă necesitate. Căci opera unui scri-

itor nu poate fi separată de viața lui concretă și caducă. În reziduurile ei, încă se pot ascunde chei de înțelegere prețioase. Așa mi se pare a fi și acea detașare încîntătoare de sine cu care Enrico Emanuelli mi-a dăruit volumul de față. Ea era poate un reflex trecător al luminii interioare sub care o scrisese.

Sîntem departe, în adevăr — în această carte — de orice joc gratuit ori de o satiră amabilă făcută de un renumit gazetar obișnuit cu culisele vieții politico-economice internaționale. Există în această parabolă o resemnare adîncă și înțeleaptă față de rostogolirea neprevăzută a vremurilor peste oameni. Dar resemnarea este numai aparentă. Ea acoperă, ca un înveliș de prudență vitală, semințele roditoare ale revoltei (sau recoltei) spirituale. Acest înveliș poate fi chiar mimarea voioasă a unei disperări ireductibile. Dacă mimarea devine tragică, sau simțul tragediei depășește mimarea, spasmul rece al înfricoșărilor contemporane are un efect destructiv. Numeroși sînt scriitorii de astăzi care, pe undeva, și-au pierdut busola distanțării legitime a artei de lucruri. Oricît de autentic trebuie să fie simțămîntul întunecării, el nu poate fi substituit de întunericul brut.

Enrico Emanuelli a plătit și în celelalte romane ale sale, ca în *Conjurația sentimentelor* sau în *Un ins la New York* tributul său sensibilității moderne a anulării, dar acest lucru l-a făcut cu o surprinzătoare și pașnică luciditate, spre a marca hotarele primejdiei, creînd un reactiv moral. Scriitor psihologic, el a făcut din psihologie numai un instrument de descoperire a vieții. În *O minunată călătorie* autorul este, de data aceasta, sociolog. El se cufundă într-o relatare de fișe privind un personaj inexistent, un erou tehnologic, proiectul Ibi 102, care înghite și suprimă toate inițiativele, chiar, să zicem, pe aceea de scriitor, al cărui stil trebuie să devină birocratic. Este vorba de o *reductio ad absurdum* care nu

apare de loc absurdă. În dosul acestei viziuni, arta e prezentă mai mult decît oricînd. O regăsesc în surîsul inefabil, cu neputință de descompus de către tragicul complexului sociologic, cu care scriitorul își ia distanțele față de o anumită lume actuală — surîsul aproape copilăresc pe care Enrico Emanuelli îl avea la ultima noastră despărțire.

DRAGOȘ VRANCEANU

O minunată călătorie

„Reţetele neomeniei şi ale industriei sînt administrate de o birocraţie organizată în mod raţional, al cărei centru vital rămîne totuşi invizibil."

. . . .

„Mai mult, tehnologia pregăteşte în acest univers o deosebită raţionalizare a nonlibertăţii omului şi demonstrează imposibilitatea noastră *tehnică* de a fi autonomi, de a ne hotărî personal viaţa. Într-adevăr, absenţa libertăţii nu pare să aibă un caracter iraţional şi nici politic, ci se datoreşte mai degrabă supunerii faţă de aparatul tehnic, care sporeşte confortul vieţii şi măreşte productivitatea muncii."

HERBERT MARCUSE,
Omul cu o singură dimensiune

„La urma urmei se poate lesne presupune că literatura aduce o uşoară şi abia simţită accentuare a datelor brute ale realităţii, ale celei mai triste şi dezabuzate realităţi sau ale celei mai inconştiente povestiri de aventuri."

TOMMASO LANDOLFI, *Des mois*

După ce am scris (dar nu şi publicat) vreo sută de pagini intitulate *Curriculum mortis*, trebuia să mă eliberez printr-un exorcism. Am

găsit doar calea satirei. Am străbătut-o mai întîi împotriva mea însumi, închipuindu-mă scriitor. Apoi am parcurs-o împotriva acelui ceva pe care ni-l pregătește viața, mai degrabă decît contra altor oameni.

AUTORUL

Intîiul capitol

POPAS PE AEROPORTUL DIN CAVALCAS

Plecarea de la 20 martie — Sosirea la Cavalcas — Un omagiu floral și crinul alb — Întîlnire cu doctorul Venceslao Compagnero și cu alte personaje — Regizorul și actrița — Salutări reciproce — La ce poate servi un tablou din școala flamandă — Aperitivul *lapas* (local) și felul cum se bea — Plecarea de la aeroport.

Vă transmitem partea întîi din *promemoria* nr. 66/A cu privire la apropiata călătorie pe care Domnia-Voastră o va face la Cavalcas, pentru discutarea proiectului nostru Ibi-102.

Ca și în trecut, acest *promemoria* adună toate informațiile selecționate de diferitele noastre servicii, răspîndite de-o lună în acel oraș.

Precum s-a hotărît în ultima ședință a Consiliului general, avionul va părăsi aeroportul nostru la 20 martie, orele opt antemeridian. Componența echipajului este cea obișnuită. Domnia-voastră să aibă amabilitatea de a felicita pe radiotelegrafistul Pier Luigi Conda, care, de-o săptămînă, este tată. Vor lua loc în avion și experții noștri (în număr de șase) precum și secretarul de legătură, domnul Urfimio Mozzi.

Sosirea la Cavalcas, prevăzută după șapte ore de zbor, evită — cu toată posibilitatea — escala intermediară din insulele Lomos. Local, va fi amiaza. Temperatura, ținînd seama de media ultimilor cinci ani, se va ridica la optsprezece-douăzeci de grade.

Avionul va atinge pămîntul pe latura nordică a pistei de aterizare din Cavalcas dedicată lui Xavier Solina (erou al aviației cavalcasiene, deținătorul unui record de înălțime pentru hidroavioane, mort în 1964 într-un accident de automobil). Apoi va

rula pe pistă cam un kilometru, oprindu-se în fața aerogării, pe latura estică. Aerogara, construită acum trei ani, a dat loc în acea vreme unei polemici aprinse pe tema erorilor făcute și a marilor cheltuieli nejustificate suportate de guvern. N-o elogiați, dar nici n-o criticați ; ignorați-o.

Scara, sprijinită de avionul nostru, va avea unsprezece trepte. Un covor lung, roșu și lat de doi metri, va uni ultima treaptă cu intrarea în sala de recepție, unde Domnia-Voastră va întîlni unele personaje din Cavalcas.

Abia coborîtă scara, Domnia-Voastră se va opri cîteva secunde : domnișoara Betty Coulange de Mitter (aleasă de Serviciul nostru de siguranță dintre cele zece aspirante la această misiune) vă va oferi un buchet de flori. În mijlocul zisului buchet va fi un crin mare. Să vă uitați bine la el. Pentru a mulțumi, veți putea folosi limbile franceză sau engleză, pe care domnișoara Betty Coulange de Mitter le vorbește curgător; vă veți aminti îndată că în stema (cu nimicuri heraldice) a orașului Cavalcas se află un crin, alb pentru întemeiate motive. Într-adevăr, altădată crinul era de un galben papal ; după fericita revoluție de acum cincisprezece ani, a fost adoptată însă culoarea albă, simbol al regăsirii purității în viața politico-administrativă.

Important : numita Betty Coulange de Mitter este fata bancherului (baron) Jeronimus cu care

Domnia-Voastră va avea o convorbire pentru a stabili unele amănunte legate de realizarea proiectului nostru Ibi-102. Vă informăm că, mîine, Serviciul nostru organizatoric va face să-i parvină pomenitei domnişoare — ca o mulţumire personală din partea Domniei-Voastre — o agrafă din mici diamante, aranjate cu artă de giuvaergiu şi simbolizînd petalele unui crin; antenele lungi sînt însă din platină.

În timp ce veţi schimba cîteva fraze amabile cu Betty Coulange de Mitter, unul dintre agenţii noştri se va apropia de Domnia-Voastră, care îi va încredinţa buchetul de flori. N-a fost cu putinţă să evităm o astfel de ceremonie, dat fiind uzajul local care exprimă un complex de inferioritate, propriu ţărilor mici.

La doi metri de ultima treaptă a scării, chiar în spatele numitei domnişoare, se va afla primul grup de notabilităţi, selecţionate de Serviciul nostru pentru relaţiile cu stăinătatea. Doctorul Venceslao Compagnero, reprezentant al guvernului, va fi autorizat cel dintîi să vă strîngă mîna. Este şi „primul" nostru mare susţinător în realizarea proiectului Ibi-102 la Cavalcas şi sîntem în legătură de mai bine de un an. Se bucură de faima unui om hotărît, dibaci, care ştie să navigheze pe marea vanitoasă a oamenilor politici. Serviciul nostru de siguranţă confirmă o atare reputaţie. Are patruzeci şi

șase de ani. Poartă barbă, ca să ascundă lipsa bărbiei. Obișnuiește să strîngă mîna — atunci cînd salută — vînjos și îndelung. Conformați-vă cu toată naturalețea de care sînteți în stare.

Doctorul Compagnero va avea lîngă el pe soția sa, doamna Prassede, treizeci și nouă de ani, ex-balerină, ahtiată după activități (Crucea Albastră, Apărarea Monumentelor, Acțiunea pentru copiii înapoiați, Clubul Femeia Viitorului etc.) și notorietatea. E în general bine văzută. Serviciile noastre o vor avea drept colaboratoare voluntară cu mai multe prilejuri. E stăpînită de un orgoliu infantil pentru tot ce posedă și tot ce face, pînă și pentru pălăriile pe care le poartă, desenate adesea de ea însăși. Aveți amabilitatea să-i adresați fără întîrziere un prim compliment. Ne îngăduim a vă sugera cuvintele simple : „Cît e de frumoasă" (făcînd aluzie la pălărie).

Doi înalți funcționari ai guvernului vor însoți perechea Venceslao-Prassede Compagnero. La dreapta bărbatului se va afla doctorul Riccardo Molinas (pe care Domnia-Voastră va avea ocazia să-l întîlnească în zilele următoare). Acest Molinas, un tînăr intransigent și cu moravuri echivoce, are prea puțină simpatie pentru proiectul nostru Ibi-102. La stînga doamnei va fi domnul Marino Cariatzki, și despre el gura lumii spune că a fost amantul pomenitei doamne Prassede. Alte amă-

nunte despre această veche şi scandaloasă legătură sentimentală dau ca sigur un lucru de altminteri nu tocmai ciudat : iubirea pe care o vreme Marino Cariatzki a arătat-o domnişoarei Prassede Bolini (numele ei de fată) şi-a schimbat obiectul în persoana doctorului Venceslao, de cînd acesta a devenit soţul domnişoarei Bolini.

În spatele acestor patru persoane vor fi doi agenţi de-ai noştri, pe care Domnia-Voastră îi va recunoaşte îndată şi pentru că poartă la butonieră insigna cu sigla Ibi-102 ; împreună cu alţi şapte, ei sînt prezenţi şi activi la Cavalcas de o săptămînă.

Din locul unde se va petrece această primă întîlnire, pînă la intrarea în sala cea mare destinată recepţiei, sînt patruzeci şi doi de metri, pe care Domnia-Voastră îi va parcurge fiind precedat de cei doi agenţi ai noştri şi dînd braţul drept doamnei Prassede Compagnero. *Luaţi notă :* de îndată ce veţi trece pragul în sala de recepţie, să vă îndreptaţi numaidecît spre dreapta unde alţi oaspeţi sînt în aşteptarea Domniei-Voastre. Fotografii au fost postaţi (prin grija Serviciului nostru organizatoric) pe partea stîngă a intrării : le va fi cu putinţă să vă fotografieze, aşa cum e dorinţa Domniei-Voastre, numai partea stîngă a feţei. Nearătîndu-vă de loc surprins de mulţimea aceea de aparate harnice, să aveţi bunăvoinţa de a

încetini pasul. Faptul acesta, cerut de Serviciul nostru organizatoric, izbutește să asigure pentru întîia oară controlul asupra tuturor fotografiilor trimise ziarelor.

Ajunși în apropierea peretelui care delimitează sala la dreapta, doctorul Venceslao Compagnero va avea grijă să vă prezinte cîțiva financiari, doi deputați, un regizor și o actriță.

De notat : va fi ușor Domniei-Voastre să recunoască imediat printre financiari pe Gospos Wrenkel, desfigurat de o cicatrice. O lovitură de sabie i-a lăsat un semn aspru, roșcat, vertical, între ochiul drept și gură. Gospos Wrenkel e pe punctul de a aluneca într-un scandal odios, a cărui izbucnire numai motivele politice o amînă pînă la începutul viitoarei campanii electorale (iunie). Aventurile lui de homosexual l-au tîrît într-o serie de favoritisme ridicole, care nu mai pot fi ascunse. Pe unul din favoriți îl va putea vedea îndată Domnia-Voastră, în persoana unui secretar tînăr, blond și slab, care îl urmează totdeauna pe mai sus-pomenitul Wrenkel. Față de acest personaj e indicată cea mai corectă răceală. Urmează alți patru financiari (a căror identificare este pentru moment inutilă) care trebuie tratați după regulile știute.

Cei doi deputați — domnii Banchetti și Taglia — sînt oameni absolut siguri, credincioși și am putea spune pasionați susținători ai proiectului nostru

Ibi-102. Domnia-Voastră le va arăta imediat cum că știe că are în față prieteni foarte dragi și cunoscuți — „Ah, Banchetti ! — Ah, Taglia !“ — amintindu-le (în treacăt) că admiră acțiunea întreprinsă de ei cu succes : liberalizarea schimburilor monetare. Au cincizeci și unu și patruzeci și nouă de ani. Căsătoriți. Copii mulți (patru fii cel dintîi și șase celălalt). Amîndoi nerăbdători de a se reface cît mai repede după îndelungatul timp petrecut în opoziție.

Regizorul și actrița au fost introduși în Serviciul nostru organizatoric spre a mări curiozitatea în legătură cu sosirea Domniei-Voastre pe aerodromul din Cavalcas : într-adevăr, fiind și unul și cealaltă foarte populari în țară, vor da cronicii evenimentului o coloratură artistică, fără cheltuieli (din partea noastră).

O *captatio benevolentiae* e ușoară în asemenea cazuri, după cum Domnia-Voastră își dă seama. Va putea aminti îndată regizorului Mark Goddo (pe numele adevărat Marco Goffo), de filmul său *Iubirea rece* și va sta la îndoială dacă nu cumva trebuie să-i prefere filmul intitulat *Într-o seară, în casă.* Cu primul, o prostie despre alienare, pe care din politețe Domnia-Voastră va dori să-l vadă cît mai curînd pe ecranele țării noastre, Goddo a luat un premiu stupid : „Ecranul de aur“. Sîntem informați că el socotește mult mai bun pe cel de-al doi-

lea film, acuzînd critica de a nu fi înțeles agresivitatea sociabilității inaccesibile și dramatice pe care o conține *Intr-o seară, în casă.* Îmbrățișați părerea personală a regizorului, care va fi chemat să discute proiectul nostru Ibi-102.

Actrița, Elisabeta Ortas, fostă model fotografic, a avut succes în teatrele naționale în rolul de „ingenuă" și toată lumea e de acord că n-ar putea interpreta altceva, lipsindu-i inteligența și temperamentul dramatic. Această Ortas are douăzeci și nouă de ani. Frumusețea ei a fost apreciată îndeaproape — după informațiile de care dispunem — de mulți dintre cei pe care Domnia-Voastră îi va întîlni în cursul șederii la Cavalcas. Ultimul său triumf a fost înregistrat în comedia muzicală intitulată *Păsărica în pădure* (Domnia-Voastră să-și exprime părerea de rău de a nu fi fost printre spectatori). În această comedie *păsărica* era chiar numita Ortas, devenind motiv de scandal ; într-una din scene, deși ascunsă de ceva ce trebuia să fie un gard viu, scund și rar, ea apărea întinsă la pămînt și cu totul goală. Peste puțin timp, datorită unor fericite combinații extrateatrale, Ortas va apuca pe o altă cale, deschisă de aprinsa simpatie pe care i-o arată actualul ministru al Comunicațiilor interplanetare. Ea va deveni protagonista unei drame intitulată *Tăcerea divină.* Să aveți bunăvoința de a o felicita pe Ortas pentru această apropiată încer-

care artistică. Ştirea (îi va comunica Domnia-Voastră) se afla în ziarele noastre.

În sfîrşit, vor mai fi de faţă americanul E. W. Thompson (vorbeşte bine limba noastră şi poate fi util la rezolvarea proiectului Ibi-102) şi chinezul Ciu Cien-fu, pe care Serviciul nostru organizatoric l-a invitat nu numai pentru un echilibru monden şi politic studiat cu grijă. Pe scurt : domnul Ciu Cien-fu locuieşte de puţine luni la Cavalcas şi duce o viaţă activă şi rodnică. Are interese economice mari mai ales la Hong Kong. Serviciul nostru de siguranţă vă va procura în timp util, adică înainte de plecarea Domniei-Voastre din Cavalcas, şi alte ştiri despre mai sus-pomenitul Ciu Cien-fu. În aşteptare, domnia-voastră să adreseze moderate amabilităţi verbale domnului Thompson, în italieneşte, şi domnului Ciu Cien-fu, în englezeşte.

După terminarea prezentărilor, doctorul Venceslao Compagnero va citi un scurt salut (textul, redactat cu colaborarea Serviciului nostru pentru relaţiile cu străinătatea, se află în anexa A). În răspunsul Domniei-Voastre (care se află în anexa B şi a cărui copie a fost transmisă doctorului Compagnero), veţi face iniţial o aluzie la un tablou din şcoala flamandă, care se află pe perete, deci în spatele grupului adunat ca să vă salute şi, prin urmare, în faţa Domniei-Voastre. Va trebui să-l admiraţi,

fie şi în treacăt, pentru a face plauzibilă referirea la el la începutul răspunsului Domniei-Voastre. E un tablou bine păstrat, lung aproape de doi metri şi lat de un metru cincizeci. În primul plan, două grupuri de cavaleri cam plini de sine privesc nişte hamali încărcaţi cu mărfuri, care urcă, zdrobiţi de oboseală, pe pasarele înguste, în corăbiile cu pînze ancorate în port. Corăbiile — va spune Domnia-Voastră — reprezintă speranţele născute din negoţ. Apoi adăugaţi fără teamă : cavalerii înfăţişează, dimpotrivă, o lume de privilegiaţi acum dispărută. Imaginea hamalilor, încovoiaţi sub istovitoarele lor poveri, este un îndemn pentru o mai umană şi modernă organizare a muncii. Din muncă izvorăşte bunăstarea ; din bunăstare izvorăşte libertatea ; din libertate izvorăşte fabuloasa democraţie ; etcetera.

E de dorit ca primele rînduri din răspunsul pregătit pentru Domnia-Voastră să nu le citiţi ; dimpotrivă, căutaţi să daţi impresia că introducerea e pornită spontan din contemplarea acestui tablou, care cere nu numai admiraţie, dar şi meditaţie. Această primă parte n-a fost comunicată — fireşte — doctorului Compagnero. Lectura celor două „saluturi" va dura de la douăsprezece pînă la cincisprezece minute.

După acest schimb oratoric, se va oferi băutura locală *lapas*, un aperitiv de culoare albastră, cam dens şi foarte tare. Serviciul nostru organizatoric a

avut grija ca paharul care vă va fi oferit de doctorul Venceslao Compagnero să conţină un lichid de aceeaşi culoare şi densitate ca *lapas*-ul, dar nealcoolic. În realitate, va fi un sirop. Este un obicei al indigenilor să bea acest aperitiv dintr-o singură răsuflare, arătînd apoi paharul gol persoanei pe care, în acel moment, vor s-o distingă dintre celelalte, adică persoanei pe care vor s-o onoreze. Conformîndu-se acestui obicei, Domnia-Voastră va arăta paharul gol doamnei Prassede Compagnero.

La douăsprezece şi patruzeci şi cinci (ora locală) va avea loc plecarea de la aeroport la vila Stulto, pusă — în parte — la dispoziţia noastră (fotografiile şi planimetria camerelor pe care le va ocupa Domnia-Voastră se află în anexa C). Cînd vă veţi lua rămas bun, arătaţi o deosebită atenţie doctorului Riccardo Molinas, adversarul nostru.

Al doilea capitol

DE LA AEROPORT ÎN ORAŞ

Tîrgul Gaiezza şi distileria — Vila „Ao Tukki" şi intercalarea ei în convorbirea cu doctorul Venceslao — Poarta „Toi Krukki" — Accidentul de pe Bulevardul Victoriilor — Sosirea la vila familiei Stulto — Prezentarea proprietarilor şi mîncarea naţională — Colecţia de artă chineză — Noua cameristă — Tabloul de Rondelli — Întrunirea în salonul de onoare.

Vă transmitem a doua parte din *pro-memoria* nr. 66/B, cu privire la şederea în Cavalcas. Ea este urmarea primei părţi, care se şi află în mîinile Domniei-Voastre.

Drumul cortegiului de la aeroport la vila familiei Stulto, unde veţi fi oaspe, va dura patruzeci-patruzeci şi trei de minute. În automobil veţi avea în stînga pe doctorul Venceslao Compagnero ; lîngă şofer va sta domnul Markus Markon, de opt ani secretarul numitului Compagnero. Alte patru maşini vor urma la cuvenita distanţă.

După vreo zece kilometri veţi străbate tîrguşorul Katutela, nume ce înseamnă *Veselie.* A luat fiinţă acum cîţiva ani (înainte fusese un sat) în jurul unei distilerii moderne, al cărei acţionar principal (puţini sînt cei care o ştiu) e actualul ministru al Emancipării. *Lapas*-ul, adică aperitivul naţional, răspîndit în toată ţara, este produs sub un regim de monopol de această distilerie, care timp de zece ani a fost scutită de impozitele pe alcool.

La ieşirea din tîrgul Katutela, pe dreapta, deci pe partea din care Domnia-Voastră poate vedea comod, se întind viile model ale contelui De Capelli-Frati, persoană pe care o veţi întîlni la prînzul de onoare. Priviţi-le şi, dacă puteţi, admiraţi-le, pentru că va trebui să vorbiţi despre ele. După cum veţi observa personal, podgorii cu viţă joasă susţinută pe stîlpi de piatră împodobesc, pe o porţiune cam de cinci kilometri, coasta colinei care însoţeşte şoseaua. Ele se curmă o dată cu începutul unui parc înconjurat de un zid cu creneluri solemne. Dar zidul, ca şi vegetaţia pe care o închide, nu ascund vila clădită în centru, pe o înălţime.

De reţinut : pînă acum doi ani, epocă la care doctorul Venceslao Compagnero s-a căsătorit cu binecunoscuta doamnă Prassede, acesta obişnuia să-şi acorde în vila de mai sus, numită „Ao Tukki“ adică *Popasul,* scurte dar dese distracţii eterosexuale. Îmbarca — cum se zice aici — tot ce-i cădea la îndemînă, operînd cu îndrăzneală în toată gama prostituţiei locale sau a aventurilor oferite de marea şi mica publicitate a ziarelor. Maseze rafinate, maseze cu intrare separată, maseze după sistemul japonez (şi aşa mai departe) oferă numărul lor de telefon în aceste ziare.

Sosea, astfel întovărăşit, pe neaşteptate. Petrecea o noapte şi în zori îşi lăsa acolo leşinate ami-

cele ocazionale şi pe prietenii pe care de asemenea îi invita uneori. Serviciul nostru de siguranţă dă ca cert faptul că doamna Prassede, cunoscută de Domnia-Voastră, a fost în anii trecuţi vizitatoare a acestei vile. Impunîndu-se mai întîi ca amantă favorită şi apoi ca soţie, ea a izbutit să curme cu acele petreceri de o violentă sexualitate.

Singurătatea, frumuseţea romantică a locului, misterul clădirii vă îngăduie să sugeraţi doctorului Compagnero — cu o splendidă rea-credinţă — modul suspect şi sordid în care ar putea fi folosită vila. Încercînd altă cale, puteţi blestema obligaţiile care vă copleşesc şi nu vă permit să realizaţi nişte fantezii pe care le veţi inventa aşa cum veţi crede mai bine : întîlniri amoroase sau afaceri dificile, lucruri diverse care cer să fie făcute în secret. Sugerăm „argumentul vilă", cu numeroasele lui subînţelesuri, spre a dibui gradul de vanitate, sau de încredere, sau de rezervă, al numitului Compagnero : atitudini uşor de prins după tipul şi tonul cuvintelor sale. Domnia-Voastră va avea apoi bunăvoinţa de a comunica Serviciului nostru de siguranţă tipul şi tonul răspunsurilor primite. Ele vor fi analizate şi de secţia noastră psihologică. Pentru o astfel de investigaţie sînt disponibile cam zece-douăsprezece minute.

Către sfîrşitul acestui „timp" veţi fi aproape de periferia oraşului Cavalcas şi veţi trece prin poarta

pe care locuitorii o numesc „Toi Krukki“, adică a *Şmecherilor.* E una din cele cinci porţi existînd o dată cu zidurile din secolul al şaisprezecelea. Pînă acum cîţiva ani se putea trece prin ea fără a plăti taxele cuvenite. Aceasta din cauza corupţiei funcţionarilor care trebuie să fi fost foarte mare, de îndată ce a devenit toponomastică. Lăudaţi-i arhitectura, de un vag caracter baroc datorită unor prefaceri tîrzii. Veţi vedea astfel dacă doctorul Compagnero se va lăsa în voia acestei reminiscenţe (sau anecdote) istorice ; s-ar putea să ne aflăm şi în faţa unei atitudini de om cinstit. Secţia noastră psihologică acordă o mare importanţă acestui fapt.

După încă doi kilometri, şoseaua coteşte la dreapta într-un unghi drept temerar (pentru cine este cu maşina) : începe Bulevardul Victoriilor. Toate vehiculele sînt obligate să încetinească viteza. Serviciul nostru organizatoric a pregătit — la trei sute de metri mai departe — accidentul despre care Domnia-Voastră a fost informată verbal.

O cerşetoare, aleasă dintre refugiaţii din republica vecină, decăzută din cauza alcoolismului şi instruită cu grijă de mai sus pomenitul nostru Serviciu, va împinge pe stradă un cărucior plin de nimicuri (cutii de carton, ziare vechi, bucăţi de lemn). Mergînd cu bicicleta, dintr-o calculată nebăgare de seamă, unul din agenţii noştri o va trînti la pămînt. Victima şi vinovatul se vor deda la o

ceartă spectaculoasă : femeia, urlînd înjurături triviale pe limba ei, va rămîne pe asfalt ca și cum ar fi rănită.

Linia dreaptă a bulevardului începînd îndată după curba în unghi drept, scena accidentului va fi vizibilă de departe, dîndu-vă astfel timp să spuneți șoferului să oprească. Cei din mașină (doctorul Compagnero, secretarul Markon, șoferul) necunoscînd punerea la cale a accidentului, se vor comporta — să sperăm — cu simplitatea unor oameni de bună-credință. În ce ne privește, ar fi un adevărat noroc dacă nimicurile din căruciorul cerșetoarei s-ar răspîndi pe suprafața șoselei ; dar acest lucru nu e dat ca sigur.

Ținînd seama că accidentul se va petrece pe partea dreaptă a bulevardului, Domnia-Voastră, coborînd din mașină, veți putea ajunge cel dintîi la femeie s-o ridicați (greutatea ei — 43 de kilograme — nu va fi o piedică pentru Domnia-Voastră), să-i dați ajutor și să-i spuneți cuvinte de încurajare.

Agentul nostru care va provoca accidentul va fi atent să țină la distanță pe orice alt eventual binevoitor care ar vrea s-o ajute.

Important : scena intervenției generoase a Domniei-Voastre va fi fotografiată de un singur reporter, care face parte însă din faimoasa agenție „Imago Mundi", de neîntrecut prin dibăcia și aria

ci de difuziune. Cu făgăduința unor fotografii în exclusivitate, a fost posibil să-l aducem de la New York. Şi scriind *să-l aducem* ne referim la faimosul reporter Kriss, despre care se spune : „Dacă vede Kriss, vede toată lumea“.

Accidentul va dura zece minute. „Timpul“ va fi controlat chiar de agentul care a mimat ciocnirea şi tot el vă va împinge spre maşină, la terminarea duratei prevăzute. Documentul fotografic pe care „Imago Mundi“ îl va distribui tuturor agenţiilor sale europene şi americane va avea de altminteri o atare doză de adevăr, încît nimeni nu va avea vreo îndoială. Serviciul nostru de siguranţă a prevăzut ca faţa femeii lovite şi trîntite la pămînt să se lumineze de mirare *adevărată* şi de recunoştinţă *sinceră :* pe lîngă cei cincizeci de dolari care i-au fost garantaţi, Domnia-Voastră să aibă bunăvoinţa să-i dea o sută. Precizăm : o sută. Darea de seamă despre această „întîmplare“, prin grija celui mai bun *ghost writer* [1] din biroul nostru de presă, va fi imediat comunicată ziarelor locale (restul, dacă vă interesează, îndreptat mai mult către opinia populaţiei de rînd, se găseşte în anexa D).

---

[1] Persoană care face servicii gazetăreşti (sau de scriitor, sau de traducător) şi al cărei nume rămîne necunoscut (engl.).

Continuînd drumul veți ajunge la vila unde veți fi găzduit, după șapte-zece minute. Mașina o va apuca pe un bulevard cu verdeață de o parte și de alta — plante de preț, *balsa, marfil, yacanga* — pe care le veți putea denumi doctorului Compagnero. Iată-vă la intrarea principală. Aici mașina se va opri sub un portic neoclasic, susținut în partea dinspre grădină de patru coloane. Ca să vă primească, vor fi acolo stăpînii casei, domnul Mike Stulto și soția sa Virgiglina (prezentările, deși inutile, vor fi făcute de doctorul Compagnero). Domnul Stulto este foarte monden și place doamnelor. Șaizeci de ani. Ținuta — după cum veți vedea îndată — tinerească, face parte din familia Stulto care a dăruit un nobil președinte orașului Cavalcas din 1925 pînă în 1932, epocă în care tatăl acestui Mike și-a consolidat averea prin speculații abile, asociindu-se cu tînărul, pe atunci, Jeronimus Coulange de Mitter. Gazda noastră a devenit în 1945, adică la moartea tatălui său, dintr-un *play-boy* [1] un bun administrator al patrimoniului moștenit, fapt căruia îi datorăm somptuozitatea primirii. Astăzi, acest Stulto, ca să-și dea aparențele unei activități, „iubește" golful, „adoră" caii și se lasă „prins" de jocul de cărți. Se bucură în sfîrșit de reputația de a avea

[1] Pierde-vară (engl.).

gusturi alese în materie de mîncare și băutură. Timp îndelungat a ținut rubrica gastronomică la cotidianul *Glasul liber*, pe care va trebui să-l organizăm din punct de vedere economic dacă se va realiza proiectul nostru Ibi-102.

În legătură cu acest subiect gastronomic, Serviciul nostru de siguranță ne informează că la masă va fi servită mîncarea națională *fricancaus*, într-o versiune însă pe care domnul Stulto o numește „personală". Mîncarea e o specie, sau subspecie, de stufat, pe care stăpînul casei o înnobilează cu unele substanțe aromate al căror secret îl păstrează. Astfel, ca să-l faceți să ajungă cît mai repede în al nouălea cer, îi veți putea spune imediat că vă doriți să nu plecați din Cavalcas fără să fi gustat mai întîi din *fricancaus* în ispititoarea versiune stultiană.

Doamna Virgiglina, soția domnului Stulto, pe care am amintit-o, are un caracter foarte frumos, este de o agresivitate copilărească sau de o comunicativitate expansivă. Preferă bîrfelile „tari" și are îndrăzneală în păreri. De familie nobilă, fiică a unui tată risipitor și a unei mame care a murit din cauza abuzului de droguri, a fost crescută în America, unde o primă experiență matrimonială a rafinat-o. Are patruzeci și nouă de ani și de douăzeci de ani e soția lui Miko Stulto. Ca o

ultimă manie, după multele altele care nu mai merită să fie înşirate, în momentele de faţă ea se istoveşte într-o zeloasă dragoste pentru numeroşii cîini mici — baseţi, pechinezi, terieri Yorkshire — pe care îi veţi putea vedea în interiorul vilei. Adaptaţi-vă cu entuziasm acestor preferinţe.

Doamna Stulto e şi colecţionară de artă chineză. Domnia-Voastră se va edifica în această privinţă imediat : în lungul vestibul, cum intri pe stînga, se află o vitrină mare cu jaduri şi bronzuri. În centrul ei e un Buda în marmură albă din epoca Suei (circa 600 e.n.). Pe dreapta însă, pe o lungă consolă, se găsesc două vase : şi unul şi celălalt înfăţişează un monstru care dă naştere unei fiinţe umane. E vorba să „descoperiţi" o faţă îndurerată de om ivindu-se din pîntecele acestui dublu monstru hirsut şi diavolesc. Cele două vase care datează din epoca „timpurie", anterioare deci epocii Tan, sînt „bucăţi" de o temerară imaginaţie, pe care nu le posedă nici muzeul Cernuschi, nici colecţia Sumitomo (citaţi-le). Aveţi amabilitatea să le admiraţi, ca un prim omagiu adresat stăpînei casei.

Presupunem că aceste acte de politeţe vor dura cincisprezece minute. De altfel „timpul" va fi controlat de secretarul nostru Urfimio Mozzi, care va avea grijă să vă prevină de expirarea lui.

Ascensorul vă va duce la etajul întîi, în aripa de sud a vilei, unde un apartament de trei camere este pus la dispoziţia Domniei-Voastre : dormitor, salon cu verandă, baie. Fata în casă, care este omul nostru (vă amintim că se numeşte Anna şi că, din păcate, se află pentru prima oară în serviciu, după demisia domnişoarei Doris), vă va aştepta însoţită de o cameristă pe nume Santina, a casei Stulto. Această Santina are douăzeci şi şapte de ani, este o fire veselă, prezintă încredere şi e sănătoasă din toate punctele de vedere. Afară de asemenea calităţi, vorbeşte o franceză corectă, lucru care vă va uşura orice raport privind serviciile fireşti.

Domnia-Voastră va dispune de patruzeci şi nouă de minute pentru baie şi pentru un scurt *relax*. Fotoliul pe care serviciul nostru organizatoric l-a aşezat în dormitor, lîngă fereastră, vă va îngădui, şezînd în el, să admiraţi tabloul atîrnat de peretele din faţă : e de marele nostru Giovanni Rondelli, milanez, datat 1898, şi se intitulează *Tandreţe*. Veţi vedea un tînăr gata să întoarcă pagina unui caiet de note pentru tînăra care cîntă la pian. El stă în picioare, fireşte, extaziat, îmbrăcat cu o redingotă neagră, strîmtă şi lungă : în schimb, pianista e înveşmîntată într-o rochie largă de tul alb care îi acoperă gîtul, braţele, vîrful picioarelor şi astfel — din carnaţie — ea arată numai faţa şi mîinile. Trebuie să credem că muzica îi leagă

într-un fel care se obişnuia să fie numit romantic. Domnia-Voastră va putea — mai tîrziu — să amintească acest tablou doamnei Stulto, vecină la masă, pentru austeritatea cu care femeile se acopereau odinioară, oprindu-se la tandrul decolteu de acum, cu emanaţiile sale emoţionale controversate pe care le cunoaştem. Puteţi să-l amintiţi şi directorului muzeului naţional din Cavalcas, pe care îl veţi avea la masă în faţă, dar *numai* cu o uşoară simpatie regionalistă. De cîţiva ani, sus-numitul director se ocupă (comentînd şi cumpărînd) doar de picturi abstracte, informale şi de popart. Adaptaţi-vă cu promptitudine la astfel de gusturi artistice. Directorul acesta, pe nume Giulio De Matta, va fi desigur chemat în comisia deliberativă pentru proiectul nostru Ibi-102.

Camerista Santina vă va anunţa, cu un preaviz de zece minute, sosirea doamnei Stulto care va sosi să vă conducă în salonul de onoare. Acesta e obiceiul în vechile familii din Cavalcas, ca şi cum stăpîna casei, introducînd pe un străin în societatea locală, s-ar face garanta acestuia.

Domnia-Voastră va coborî scara (douăzeci şi două de trepte) împreună cu sus-numita doamnă. Dîndu-i braţul, strîngeţi-i-l în semn de tăcută admiraţie, ceea ce va fi primit cu plăcere. Sîntem informaţi că doamna e într-adevăr gîdilicioasă.

Precum a fost prevăzut, masa va începe la ora patrusprezece (pentru lista de mîncăruri şi de vinuri vedeţi anexa E). Domnia-Voastră va fi servită tot timpul de un agent al nostru, introdus în casă cu acest prilej, ca lacheu temporar.

Al treilea capitol

MASA DE ONOARE

Răpirea Europei şi sfîrşitul ei fericit — Prezentarea oaspeţilor — Cum să-i dai fiecăruia „propriul minut“ — Plimbare în grădină şi convorbire cu doamna Carmen Musta, văduvă Putti — Floarea *Kururu* — Păreri politice plăcute, desigur, baronului Jeronimus Coulange de Mitter — Mulţumiri contelui Joseph De Capelli-Frati.

Vă transmitem a treia parte din *promemoria* nr. 66/C cu privire la șederea în Cavalcas. Aceasta este urmarea celorlalte părți, care se află în mîinile Domniei-Voastre.

Salonul care duce spre sala de mese, unde Domnia-Voastră va intra dînd brațul doamnei Virgiglina Stulto, are mobila în stil *empire*, originală, nu prea vrednică însă de o particulară atenție. Căminul e în marmoră albă de Carrara, de o factură settecentescă sigură. Admirați în fugă, atît cît trebuie ca să observați (sau să atrageți atenția celorlalți) că în centrul frizei superioare se află o stemă, poate a familiei Ragugi din Lucca. Deasupra divanului, ocupînd peretele din fața căminului, e un vast goblen spaniol de la *Real fabrica de tapices y alfombras* [1], înființată de Filip al V-lea.

De amintit : Europa, fiica Fenicei și a lui Perimede, iubită de Jupiter și schimbată în taur, a fost

---

[1] Manufactura regală de tapiserii și covoare (span.).

răpită de acesta şi dusă voios din cîmpiile Tirului în Creta. Goblenul din casa Stulto reprezintă faza intermediară a evenimentului. Într-adevăr, Domnia-Voastră va vedea pe Europa călare pe taur, zburînd spre iubire pe undele armonios întinse de proxenetul Poseidon. Cum răpirea stăruie şi-acum ca un obicei samavolnic în unele regiuni cavalcasiene, amintiţi adevărul mitologic că ea n-a compromis viitorul acelei minunate Europe, devenită în cele din urmă soţia lui Asterion, regele Cretei.

În salon vor mai fi prezenţi, pe lîngă cunoscuţii stăpîni ai casei, Mike Stulto şi soţia sa Virgiglina, următoarele persoane :

a) doctorul Venceslao Compagnero şi doamna Prassede, ştiuţi de Domnia-Voastră ;

b) baronul (bancher) Jeronimus Coulange de Mitter, de cincizeci şi şase de ani, bun administrator, un epicureu cu măsură. E tatăl domnişoarei care la aeroport v-a adus omagiul floral : crinul alb, fost crin galben. Să felicitaţi neapărat pe zisul baron pentru frumuseţea şi graţia fiicei sale ;

c) actriţa Elisabeta Ortas, cunoscută încă de la aeroport, pe care Domnia-Voastră o va gratula cu denumirile de *păsărică de societate* sau cu aceea de *cuvînt divin.* A fost invitată spre a face plăcere baronului Jeronimus Coulange de Mitter ;

d) profesorul Giulio De Matta, directorul muzeului naţional de artă din Cavalcas. Excelent om de

afaceri, întreprinse personal, cu tablouri moderne, prin urmare un ingenios și adesea arogant susținător al picturii abstracte, pop și op, impusă cu abilități subterane familiilor de seamă din Cavalcas. Adaptați-vă cu tact la o asemenea situație estetică. Serviciul nostru de recuperare a creditelor a ajuns în posesia a două opere de Rausticevich, rămase de la falimentul Rostin & Fulti. Amintindu-vă că Domnia-Voastră le-a socotit „infantile" și lipsite de valoare comercială, secția noastră pentru relațiile cu străinătatea propune să le dăruiți muzeului local. Donația va fi foarte bine primită, ținînd seama că De Matta este (cel puțin pînă în prezent) un pasionat susținător al lui Rausticevich ;

e) contele Joseph De Capelli-Frati, proprietarul viilor admirate de-a lungul șoselei de la aeroport în oraș. Patruzeci și doi de ani. Îi place să facă pe gentilomul de țară. Pasionat de studii literare, este autor a două volume de versuri *Steaua mută* și *Gheară de șoim*. (Se spune că frumusețea acestor titluri constă în plurivalența lor : într-adevăr cuvîntul „mută", din primul titlu, poate să însemne și „nu vorbește" și a treia persoană a verbului a muta ; al doilea titlu poate să aibă valoare simbolică sau să fie pur și simplu numele unei flori). Contele posedă o bibliotecă cunoscută pînă dincolo de hotarele Cavalcasului printr-o colecție de cărți erotice din secolul al optsprezecelea, evaluată

la o sută și cincizeci de milioane (de lire). E necăsătorit.

f) nobila doamnă (?) Carmen Musta văduva lui Putti, a împlinit de curînd patruzeci de ani. E de origine libaneză (?). Prudentă în aventuri, participă într-o măsură variată la viața artistică și mondenă a orașului. O pasionează jocul de cărți, teatrul și cîțiva actori. Intimii o numesc de obicei, fără a polemiza, „doamna de jumătate stîngă", pentru simpatiile ei politice, arătate cu multă ostentație. Soțul, om de moravuri dubioase, s-a sinucis acum șase ani. Eleganța ei învechită se naște din dorința de a se distinge : merită osteneala s-o apreciați. De doi ani este nimfa Egeria a ministrului Lucrărilor Subsidiare de care depinde (repetăm : depinde) aprobarea proiectului nostru Ibi-102.

Toate aceste persoane vor participa la masa de onoare. În ce privește locul fixat la masă (în ordine ierarhică) vedeți anexa F.

Secția psihologică a Serviciului nostru de siguranță sugerează procedeurile notate mai jos spre a da posibilitate celor mai apropiați comeseni — obținînd imediat din partea lor simpatie și recunoștință — să aibă „un minut al lor". Spre a duce la capăt ceea ce ne propunem, Domnia-Voastră să aibă bunăvoința de a acționa în felul următor :

a) Amintind doamnei Virgiglina Stulto, care va sta la stînga Domniei-Voastre, despre bogata sa colecție de artă chineză, îi veți da posibilitatea să povestească tot ce-a trebuit să născocească pentru a pune mîna pe unele piese rare. După toate probabilitățile, un cal de bătaie al povestirilor ei, va fi achiziționarea unui Buda de marmură albă din epoca Suei, admirat de Domnia-Voastră în vitrina așezată în vestibulul de la intrare. În acest *pro-memoria* nu relatăm aventura doamnei Stulto, pentru a nu vă lipsi de plăcerea noutății. Serviciul nostru de siguranță cunoaște, de altfel, mai multe versiuni ale acestei aventuri stultiene. Dacă Domnia-Voastră va avea bunăvoința să comunice mai sus citatului nostru Serviciu ce versiune anume vi s-a rezervat, vom putea face observații de loc inutile.

Veți răspunde povestirii doamnei Stulto istorisind isprava colecționarului Sumitomo, spre a da de urma unui antic vas ritual. În cîteva cuvinte iată despre ce e vorba : Sumitomo știa că un chinez bogat poseda un vas ritual foarte rar. Ar fi fost zadarnic să încerce să-l obțină pe bani : o negociere de felul acesta ar fi fost umilitoare pentru acel personaj. Sumitomo s-a gîndit la o altă cale. Epoca concubinajelor nu apusese încă la Pekin (întîmplările acestea se petreceau la sfîrșitul anului 1938). Sumitomo s-a informat cine era în

acel moment favorita bogătaşului chinez. A izbutit s-o cunoască şi, minţind, i-a declarat că o iubeşte. S-a comportat aşa de bine Sumitomo încît concubina a răspuns iubirii sale înşelătoare cu o iubire adevărată. Văzînd că pasiunea lui simulată fusese răsplătită cu una sinceră, Sumitomo a convins pe concubină să-i aducă — pentru o noapte — vasul ritual : voia să-l vadă de aproape, să-l atingă cu propriile lui mîini. Ea l-ar fi pus la locul său a doua zi, şi nimeni nu ar fi băgat de seamă. Femeia îndrăgostită l-a ascultat şi vasul ritual a fost înlocuit cu o copie bună. Sumitomo a părăsit Pekinul a doua zi. Fiţi sigur că fondul galant-erotic al povestirii nu va displace ascultătoarei.

b) Sugeraţi profesorului De Matta să vorbească de ultima sa carte (intitulată : *Psihanaliza în pictură*), deplorînd faptul că n-a fost încă tradusă în limba noastră. De Matta se va precipita să vorbească despre „fenomenele delirante“, despre „fenomenele secundare ale imaginii obsesionante“ sau despre „spaţiul organic“. Luaţi de bun acest catalog, la noi abia răsfoit. Domnia-Voastră poate chiar promite că va vorbi academicianului nostru Tarducci despre o eventuală traducere a operei demattiene.

c) Aveţi amabilitatea s-o întrebaţi pe actriţa Elisabeta Ortas de subiectul dramei *Tăcerea divină*, în care va juca peste două săptămîni. Per-

sonajul principal al acestei lucrări este o etnologă cam sărită care, în timpul unei şederi între indienii Fiox, a studiat aspectele fundamentale ale opoziţiei dintre moarte şi viaţă : în timpul înhumării, cei care îngroapă mortul vorbesc veseli între ei, în timp ce alţi prezenţi nu pot să murmure nici cea mai mică vorbă. De unde o confuză teorie a opoziţiei : nu numai moarte şi viaţă, ci şi cer şi pămînt, om şi Dumnezeu, masculin şi feminin. Domniei-Voastre îi va fi de ajuns să spună că nu îndrăzneşte să intervină în probleme atît de vaste, care privesc ştiinţa concretului, antropologia socială şi culturală, cea aplicată şi cea teoretică. Veţi adăuga, la sfîrşit, că nu socotiţi greşită teza schiţată în *Tăcerea infinită* susţinînd ca foarte apropiat începutul unei civilizaţii clitoridiene, care va înlocui pe cea tradiţională falică. Expunînd această iraţională ipoteză, sugerată de obscura comportare a indienilor Fiox, căutaţi aprobarea doamnei Stulto şi a doamnei Carmen Musta, văduva lui Putti.

d) Cu doamna Prassede Compagnero, pe care o veţi avea la dreapta, veţi căuta să vorbiţi despre plăcerea călătoriilor solitare şi aventuroase, atît de diferite de cele pe care Domnia-Voastră trebuie să le facă de la o vreme, din datorie profesională. Această doamnă s-a înapoiat dintr-un voiaj de explorare în zona lacului african Victoria. Va

fi gata să vorbească despre acest fapt, îndată ce Domnia-Voastră va face aluzie la el. După ce-o veţi fi ascultat, invitaţi-o să scrie relatarea acestei isprăvi. Sîntem informaţi într-adevăr că are gata o carte intitulată *Tam-tamul amintirii*.

Ţinînd seama de încetineala locală, masa va dura o oră şi zece minute. Domnul Stulto va face, după obiceiul său, un toast, căruia Domnia-Voastră îi va da, în puţine cuvinte, un răspuns neutru, potrivit în astfel de ocazii (dar am vrea să vă amintim a nu uita şi pe micii cîini atît de iubiţi de stăpîna casei).

Înapoindu-vă în salon la cafea, aveţi grijă să vă îndreptaţi spre fotoliul din dreapta căminului, cel mai bine aşezat, ca să nu vă intre în ochi lumina ce pătrunde prin cele două mari uşi-ferestre. Aceste uşi-ferestre vor fi, probabil, deschise, dată fiind clima de primăvară înaintată ; dacă nu, agentul nostru introdus ca lacheu temporar le va deschide sau va pune pe cineva să le deschidă. Veţi putea vedea şi admira astfel o parte din grădina fertilă ce înconjoară — şi izolează — întreaga vilă Stulto.

Foarte important : Domnia-Voastră va găsi modalitatea ca în timpul pauzei de destindere de după-masă, să invite pe doamna Carmen Musta, văduva lui Putti, la o scurtă explorare a grădinei. O astfel de propunere îşi află justificarea în fap-

tul că, la masă, mai sus-citata doamnă ședea prea departe de Domnia-Voastră. Invitația va apare ca un atent și politicos gest de reparație.

Dat fiind caracterul ei de *aventurieră prudentă* (caracterizare pe care o datorăm secției psihologice a Serviciului nostru de siguranță), Domnia-Voastră îi va putea vorbi deschis și fără nici un preambul despre dorința noastră de a realiza proiectul Ibi-102, care depinde, în ultimă și definitivă instanță, de părerea ministrului Lucrărilor Subsidiare. Reamintim Domniei-Voastre legăturile (menționate pe scurt în a doua parte a acestui *promemoria)* dintre zisul ministru și doamna Carmen. Serviciul nostru pentru relațiile cu străinătatea a intrat în legătură, încă din primele zile ale deplasării unor membri ai săi la Cavalcas, cu această văduvă Putti, oferindu-i șaptezeci de milioane pentru un eventual serviciu de mediație la nivel ministerial. Domnia-Voastră însă (potrivit și părerii Consiliului nostru general) va putea mări suma, mergînd pînă la plafonul de două sute de milioane. Confirmăm : două sute.

De notat : Carmen Musta, văduva lui Putti, e o femeie insensibilă la complimente, la galanterii, la conversații mondene etc. Cu zisa doamnă e mai nimerit să vorbiți despre teatru (dar pentru moment o asemenea discuție e prematură). Unica sugestie care vă poate servi drept colac de sal-

vare e următoarea: după cum Domnia-Voastră știe, floarea care la Cavalcas e numită *Kururu*, o floare foarte frumoasă, dar și foarte rară, cu petale mari roșii și cu un lung pistil negru, are particularitatea de a se întoarce spre cel care o privește cu intensitate. E o floare ce împodobește grădina casei Stulto: este minunea acestei grădini. Dacă discuția cu doamna Carmen n-ar avea întorsătura pe care o dorim (de care psihologic sîntem totuși siguri), Domnia-Voastră ar putea trece îndată la căutarea și admirația însuflețită a florilor de *Kururu*.

Doctorul Venceslao Compagnero, instruit de Serviciul nostru de siguranță și ajutat de soție, se va strădui să întrețină pe ceilalți oaspeți alimentînd o conversație generală, astfel ca întrevederea Domniei-Voastre cu pomenita doamnă să poată dura cel puțin cincisprezece minute, fără să fie tulburată.

La înapoierea în salon, apropiați-vă de bancherul (baron) Jeronimus Coulange de Mitter, chiar cu riscul de a întrerupe o convorbire dintre el și actrița Elisabeta Ortas. Cu zisul baron (bancher) va trebui să discutăm în timpul ședinței definitive, spre a-l antrena în proiectul nostru Ibi-102. Conversația pe care v-o propunem va putea avea o eficacitate indirectă. Nu uitați că baronul (bancherul) Jeronimus etcetera obișnuiește să spună:

„Oamenii au guvernul dorit de stomacul lor" și că îi place să vorbească în aforisme, zicale, proverbe, fraze gata făcute, locuri comune, pînă și în sentințe biblice.

În timp ce Domnia-Voastră va vorbi cu baronul (bancherul) Jeronimus, doamna Prassede Compagnero, dăscălită de soțul ei, va veni lîngă Domnia-Voastră și va aduce vorba despre situația internațională. Se va arăta îngrijorată, cerîndu-vă părerea despre războiul din Vietnam, opinia despre evenimentele din Asia, prevederi asupra apropiatelor alegeri americane. Este necesar, spre a-l dispune pe bancherul (baronul) Jeronimus Coulange de Mitter, care vă va asculta cu un aer prefăcut dezinteresat, să vă adaptați la felul lui de a gîndi, simulînd părerile sale (verificate de Serviciul nostru de siguranță în ultimele zile, cu mijloace numeroase și adecvate).

Ergo, ca sinteză pentru primul punct : acțiunea americană în Vietnam e îndreptățită. Noi trebuie s-o justificăm și s-o susținem. Pentru punctul al treilea : sprijin necondiționat *clanului* Kenedian și blam pentru toți adversarii săi. E bine ca Domnia-Voastră să rețină ce atitudine va avea baronul (bancherul) Jeronimus Coulange de Mitter, constatînd că opiniile social-politice exprimate cu iscusită subtilitate de Domnia-Voastră concordă în secret cu ale sale. Vă rugăm să transmiteți obser-

vaţiile făcute secţiei noastre psihologice, spre à scoate material pentru dosarul zisului Coulange de Mitter.

Către orele şaisprezece, şi în orice caz după paranteza politică stîrnită de doamna Prassede Compagnero (exclusiv la adresa baronului Jeronimus C. de M.), secretarul Urfimio Mozzi vă va aminti că se apropie ora convorbirii zilnice prin radio-telefon cu Roma şi cu Parisul. Domnia-Voastră va putea, la această comunicare, să opereze o cordială retragere.

Să nu uitaţi : salutînd pe contele Joseph De Capelli-Frati, pe care pînă acum nu l-aţi onorat cu nici o atenţie personală, să-i amintiţi că e sincera Domniei-Voastre dorinţă să-i vizitaţi biblioteca, a cărei faimă a ajuns pînă în ţara noastră. Îi veţi mulţumi, trecînd de la cele ale spiritului la lucrurile concrete, pentru vinul foarte bun băut la *dessert*, ştiind că provenea din viile sale (vii pe care le-aţi văzut, cum vă amintiţi, pe porţiunea de drum dintre aeroport şi periferia oraşului). După parfum, după gust, după culoare, după consistenţă vinul trebuie să fi avut desigur şase-şapte ani : într-adevăr, potrivit unui reper al Serviciului nostru organizatoric, ştim că e din recolta anului 1960.

Secretarul Urfimio Mozzi va urca cu Domnia-Voastră la primul etaj pentru a anula convorbi-

rile radio-telefonice cu Roma și cu Parisul, afară de cazul că veți voi să vorbiți cu nepotul Domniei-Voastre la Roma sau cu doamna B*** la Paris. Din acel moment veți dispune de o libertate de trei ore (odihnă ?). Sînt de serviciu cameristele Anna și Santina : prima răspunde la telefonul intern 28 și a doua la numărul 32. Vă amintim în orice caz că pentru ora nouăsprezece este fixată prima întrevedere oficială cu preacuviosul Mattia Cuselli, administratorul bunurilor Bisericii separate din Cavalcas. Va urma apoi vizita la nobilul președinte, fixată pentru ora douăzeci și treizeci de minute ; întrevederea și vizita alcătuiesc obiectul următorului *promemoria.*

La ora nouăsprezece va veni să vă ia secretarul nostru Urfimio Mozzi.

Addenda. În ce privește îmbrăcămintea Domniei-Voastre pentru asemenea cazuri, am transmis cameristei Anna toate instrucțiunile în vigoare pe timpul domnișoarei Doris, demisionată.

Al patrulea capitol

DOUĂ VIZITE OFICIALE

Deplasarea la palatul Credinței Conservate — Întîlnire cu preacuviosul Mattia Cuselli — Sfîntul Sebastian și rănile președintelui Kennedy și ale guvernatorului Connolly — Obolul de douăzeci și cinci de mii de dolari — Deplasarea la Casa Trandafirilor — Întîlnire cu nobilul președinte — Documentare cinematografică secretă — Părere despre nudul feminin — De la „cordial" se trece la „amical".

Vă transmitem a patra parte din *pro-memoria* nr. 66/D cu privire la șederea la Cavalcas. Ea este urmarea părților ce se află în mîinile Domniei-Voastre.

La ora nouăsprezece — potrivit avizului nostru precedent — Domnia-Voastră va părăsi vila Stulto pentru prima întîlnire oficială, pregătită de Serviciul organizatoric. Veți fi însoțit de secretarul Urfimio Mozzi, de o dibăcie incontestabilă în rezolvarea unor asemenea treburi.

În șapte-zece minute veți ajunge la palatul Credinței Conservate, spre a aduce omagii preacuviosului Mattia Cuselli, administrator general al bunurilor Bisericii Separate din Cavalcas. Automobilul nostru va avea dreptul să intre în curtea a doua a palatului și se va opri în fața intrării numită „de preferință". Un asemenea nume este, prin el însuși, semnificativ atît în general, cît și în ceea ce ne privește. Acum cîtva timp, refuzînd unui personaj accesul la curtea a doua preferențială, prea cuviosul Mattia Cuselli a rostit sentința : „În fața

lui Dumnezeu, desigur, toți oamenii sînt egali; dar nu în fața mea".

Veți fi primit de trezorierul Astuzi de Largas: înfățișare țărănească, comportare grosolană, aparține unei familii nobile (și ticăloase) a locului. Vîrsta patruzeci și doi; bun poliglot: vorbește și limba noastră. Domnia-Voastră îl va vedea folosindu-se de baston, dar să nu vă gîndiți la o infirmitate permanentă sau la o mutilare. Trezorierul, un pasionat conducător de automobile rapide și de mare capacitate cilindrică, a fost săptămîna trecută victima unui accident, pe care presa din Cavalcas n-a putut să-l ignoreze. Știrea fiind, deci, de domeniul public, nu uitați să-l întrebați de îndată cum stă cu sănătatea, exprimîndu-vă o vie satisfacție că a scăpat de pericol (primele știri anunțau într-adevăr că zisul De Largas a fost grav rănit).

Puteți admira imediat pavimentul curții, un mozaic frumos care repetă, în ordine geometrică, de trei sute douăzeci și nouă de ori un porumbel într-un zbor febril. Este, vădit, un simbol de bun augur, atît pentru oaspete cît și pentru amfitrion. Depinde de Domnia-Voastră să-l folosiți ca pretext pentru primul schimb de cuvinte. După aceea, îndreptîndu-vă spre marea scară de marmură care duce la primul etaj, veți urca treizeci și șapte de trepte comode, întrerupte la mijloc de o platformă

(palatul datează din primii ani ai veacului al XVIII-lea, proprietate pînă în 1914 a conţilor De Capelli-Frati).

O scurtă aşteptare în anticamera biroului prea cuviosului Mattia Cuselli este obligatorie. Personajul e pontifical în gest şi în vorbirea, ce poate avea loc în limba engleză sau portugheză — dat fiind că a stat mulţi ani, de tînăr, în Brazilia — pe lîngă cea cavalcasiană sau latină. Are un caracter practic, mai degrabă înclinat spre neîncredere şi ironie, este un interlocutor foarte plăcut, pasionat de politică. Şi-a dat seama de vocaţia sa destul de tîrziu : unii spun că la treizeci, alţii că la treizeci şi trei de ani. Pînă atunci fusese un bun avocat (civil) la Giraldas, satul său natal. Din ziua în care a părăsit viaţa laică spre a îmbrăţişa pe cea sacerdotală, cariera lui a fost rapidă, şi de doisprezece ani se află în postul în care îl veţi găsi. E foarte bine informat despre motivele prezenţei noastre la Cavalcas şi, prin urmare, cunoaşte dorinţele noastre în privinţa realizării proiectului Ibi-102. *Important :* din motive evidente, subiectul Ibi-102 nu va apărea niciodată direct în cursul convorbirii, ci numai în mod indirect, după cum vi se va face cunoscut mai departe.

În cele cîteva minute de aşteptare, în timp ce vă veţi afla în anticamera preacuviosului sus-numit, veţi vedea printre tablourile atîrnate pe pereţi,

cele mai multe opere false din secolele șaptesprezece și optsprezece, un *Sfînt Sebastian*. Intrînd, îl veți zări pe zidul din stînga, impunîndu-se atenției fie pentru că e izolat, fie pentru că e lat de un metru și cincizeci și înalt de trei. E unica piesă de seamă din pinacoteca cuselliană (toate tablourile de acolo sînt proprietatea personală a lui Cuselli), bine executată și păstrată. Se datorește, probabil, unui elev al lui Sodoma (Giovanni Antonio zis Bazzi 1477—1549). Vă va fi ușor să notați că trupul sfîntului e străpuns de două săgeți : cea dintîi îi străbate gîtul dintr-o parte în alta, ca și cum i-ar fi pus capul la frigare, cea de-a doua îi străpunge coapsa stîngă, în partea moale, puțin deasupra genunchiului. Poziția acestor răni — vă rugăm să rețineți — vă va folosi mai tîrziu. Deocamdată reamintiți-vă că Sebastian, sfîntul, a fost cruțat de săgețile trase din ordinul împăratului Dioclețian. Datele istorice spun că a murit cîțiva ani mai tîrziu, fiind aruncat în Cloaca Maxima ; cadavrul, recuperat de o matroană numită Lucina, a fost îngropat „ad catacumbas“ pe Apia.

Secretarul nostru Urfimio Mozzi va rămîne în anticameră, în timp ce trezorierul De Largas vă va introduce la preacuviosul Mattia Cuselli (retrăgîndu-se numaidecît și înapoindu-se în anticameră spre a întreține pe foarte destoinicul nostru Mozzi).

Domnia-Voastră, după schimbul de saluturi, să se grăbească a vorbi despre minunatul *Sebastian* admirat cu puțin mai înainte, străpuns de două săgeți socotite mortale, dar care în realitate n-au fost. Adăugați îndată că cele două răni — la gît și coapsă — v-au amintit pe aceea a președintelui Kennedy și pe a guvernatorului Connolly. Și la ei era vorba de gît și de coapsă. Aveți încredere în tema cu *Sfîntul Sebastian* și nu vă temeți de asocierea cu misterioasele întîmplări de la Dallas. Mai întîi pentru că preacuviosul Mattia Cuselli, încă pe cînd nu-și descoperise chemarea, a scris o viață a sfîntului în cauză ; în al doilea rînd, amestecul de istorie antică și modernă, sacră și profană, de credință și de practică politică va îngădui gazdei să facă o expunere savantă despre tragedia „poporului american". Serviciul nostru de siguranță a stabilit că preacuviosul Cuselli este convins de existența unui complot. Exprimați-vă deschis aceeași opinie înainte ca ea să vă fi fost destăinuită de gazdă și mergeți și mai departe : insinuați, apăsînd deschis, că Vaticanul cunoaște adevărul, dar că păstrează tăcerea dintr-un calcul politic. Serviciul nostru de siguranță afirmă că tot aceasta e și părerea preacuviosului Cuselli, exprimată deocamdată numai față de cîțiva colaboratori intimi. Vă rugăm să notați cum vor fi primite cuvintele Domniei-Voastre.

De altminteri, aceste păreri ale Domniei-Voastre vor da numitului preacuvios prilejul să vă pună o întrebare care îi e obişnuită (după cum susţine Serviciul nostru de siguranţă). Ea priveşte planurile social-politice (ecumenice) actuale ale Bisericii Apostolice Romane, consumate în abilităţi întîmplătoare şi într-o eternă retorică. Adaptaţi-vă la sentimentele (cunoscute) ale interlocutorului în privinţa acestui subiect : sînt de o netă defidenţă în opera ultimilor doi papi, mortul şi viul. Să n-aveţi nici o grijă de eventualele repercusiuni interne la înapoierea noastră la Reşedinţă : convorbirea are loc fără martori şi nici măcar vreo aluzie criptică nu se va face în comunicatul transmis ziarelor locale şi agenţiilor de presă.

Alte observaţii particulare pe care să vi le spunem nu mai sînt, rămînînd încă valabile pentru întîlnirile de acest fel cele în vigoare de patru ani, bine cunoscute de Domnia-Voastră. Vizita va dura treizeci-patruzeci de minute, aşa cum am convenit cu trezorierul De Largas. La sfîrşitul ei, Domnia-Voastră va primi o medalie de crisocol, amabilă amintire a evenimentului. Pe *recto* sînt reprezentaţi Adam şi Eva ; pe *verso* veţi vedea pe Moise pe muntele Sinai, cu *Tablele* alături. Veţi nota îndată, cu satisfacţie, că în sfîrşit trupul Evei e arătat fără buric, aşa cum şi trebuie să fie, întrucît ea n-a cunoscut sacrilegiul cordonului nutri-

tiv, chiar dacă o iconografie neghioabă, răspîndită de-a lungul secolelor stăruie în eroare. Întorcînd medalia, vă veți mulțumi să afirmați că Moise poate fi definit, în termeni moderni, „un mare organizator și un desăvîrșit legislator".

Primirea în dar a unei medalii nu impune desigur, dar sugerează, după cum Domnia-Voastră știe dintr-o lungă experiență, a se răspunde cu un dar asemănător. E bine să știți cele ce urmează : un sector al administrației în subordinea preacuviosului Mattia Cuselli întîmpină mari dificultăți în a duce la capăt o școală de copii înapoiați. Ne pare rău să precizăm că dificultățile își au rădăcina într-una din acele fapte care îndeobște se numesc prea omenești, adică fuga tînărului administrator al școlii în construcție, cu o femeie, mamă a trei copii înapoiați. De aci sugestia noastră — pe care desigur Domnia-Voastră o veți aproba — de a făgădui un ajutor de douăzeci și cinci de mii de dolari pentru ca o aulă a școlii să fie dedicată lui Ibi-102, o siglă scumpă nouă. Pentru confirmarea publică a obligației noastre, Domnia-Voastră va cere preacuviosului Cuselli încuviințarea de a se referi la acest dar într-un scurt comunicat de presă, care va fi redactat de secretarul Credinței Conservate și de un funcționar al nostru.

Domnia-Voastră va părăsi, probabil, biroul preacuviosului Cuselli la ora nouăsprezece și pa-

truzeci. Trezorierul De Largas vă va însoţi pînă la maşina parcată în curtea a doua. Nu uitaţi să vă arătaţi sensibil în faţa unei asemenea dovezi de amabilitate.

La ieşirea din palat va fi încă ziuă (soarele apune la ora nouăsprezece şi cincizeci şi două). În legătură cu această primă întîlnire şi cea următoare cu nobilul preşedinte, fixată pentru ora douăzeci şi treizeci la Casa Trandafirilor, Domnia-Voastră va face o reconfortantă plimbare de recunoaştere, condus de doctorul Venceslao Compagnero. Zisul Compagnero vă va aştepta în piaţa Tîrgului la o mică distanţă de palatul Credinţei Conservate : itinerarul şi locul de întîlnire sînt cunoscute de şoferul nostru şi de secretarul Mozzi.

Domnia-Voastră, după ce va lua în maşină pe Compagnero, care vi se va aşeza la stînga, veţi continua o vreme drumul de-a lungul Bulevardului Victoriilor pînă în piaţa Aprilie Etern. Latura dinspre răsărit a acestei pieţe e închisă de două palate moderne adăpostind două ministere : primul, al Muncii Auxiliare, celălalt, al Progresului Continuu. E bine să vă atragem atenţia că la construcţia ambelor clădiri a participat actualul ministru al Muncii Auxiliare (pe atunci ministru al Emancipării Feminine) cu o întreprindere edilitară a sa trecută pe numele unui om de paie : chiar doctorul Compagnero de lîngă Domnia-Voastră.

Povestea este veche de şase ani. O anchetă — provocată de o campanie a opoziţiei — a stabilit că totul se petrecuse în regulă, întărind situaţia ministrului şi punînd în lumină personalitatea lui Compagnero, lucru pentru care ne simţim o dată mai mult onoraţi de priceputa sa colaborare.

După ce va străbate piaţa, maşina se va îndrepta spre o stradă în pantă uşoară. Parcurgînd puţine curbe (nouă cu toate) foarte bine trasate, va ajunge pe o înălţime — nimic decît un obişnuit Belvedere — de unde se poate avea o bună panoramă a Cavalcasului (partea de nord). Pe dreapta, veţi admira vechea cetate ; de cealaltă, aproape la picioarele acestui Belvedere, turlele ascuţite ale catedralei. În mijloc, dar mai departe, veţi putea vedea rîul care înaintează ca un ţipar printre casele din Cavalcas. În centrul panoramei veţi zări podul cu unsprezece arcade numit „Tli Geita", adică *Al Pisicii*. Doctorul Compagnero vă va povesti, inevitabil, originea acestei denumiri (o aveţi în anexa 6). Dacă doriţi s-o ascultaţi, o veţi face ; dacă nu, veţi mărturisi că o cunoaşteţi de mult. [1]

De la Belvedere la Casa Trandafirilor sînt necesare şase-şapte minute. „Timpul" haltei de destindere va fi controlat de secretarul nostru Urfimio Mozzi, care, la momentul potrivit va apărea

---

[1] Vezi apendicele de la p. 135 (N. A.).

invitîndu-vă să continuați drumul pentru vizita la nobilul președinte. Doctorul Compagnero își va lua rămas bun, după cum ne-am înțeles, și Domnia-Voastră va merge mai departe spre obiectivul următor.

Palatul în care sînteți pe punctul de a intra a fost construit la începutul secolului trecut și modificat mereu, pentru că fiecare nobil președinte dorea să lase un semn despre trecerea lui cincinală. Nici cel în funcțiune, după cum veți avea prilejul să constatați, n-a făcut excepție de la această regulă.

Secretarul nostru Urfimio Mozzi cunoaște întregul ceremonial, de altminteri foarte simplificat după ultima revoluție militară (1946). La intrare, doi gardieni înalți, ziși „de control", cu tunică roșie, găitane negre, nasturi de argint, vă vor saluta militărește și Domnia-Voastră va avea amabilitatea de a se opri o clipă, cînd va ajunge — cum se zice în marină — în „coasta" lor. Pe vremuri oprirea aceasta era cerută spre a da posibilitatea celor două gărzi de a controla dacă nu cumva oaspetele, din lipsă de educație, era înarmat ; după care îi îngăduiau să treacă. În timp ce gardienii „de control" vă vor saluta din nou militărește, Domnia-Voastră va putea să-și continue drumul spre salonul de la parter, unde va fi primit de primul secretar al nobilului președinte : e domnul Ri-

cardo Molinas, pe care l-aţi cunoscut la aeroport şi care v-a fost semnalat în primul nostru *pro-memoria* ca puţin favorabil proiectului Ibi-102. Are un caracter feminin, nestatornic şi supărăcios. Să-l revedeţi cu un accentuat entuziasm.

Spuneţi-i îndată acestui prim secretar că frumuseţile naturale din Cavalcas lasă în urmă pe cele din Napoli, Rio de Janeiro şi San Francisco. Mai sus-pomenitul este un zelos fotograf. În fiecare din ultimii patru ani a publicat cîte un album ilustrat tocmai spre a arăta frumuseţea antică şi nouă a oraşului. Dacă acest subiect nu va fi îndeajuns ca să umple puţinele minute de aşteptare, lăudaţi aranjamentul sălii în care vă aflaţi. Sala este de un modernism exasperat : divane şi fotolii albe, fără personalitate ; o masă mare, ovoidală, de onix, cu striaturi ţipătoare ; de-a lungul pereţilor, montate în zid şi luminate de lămpi anume aşezate, patru tablouri de Kline, adevărate hieroglife de un negru frumos, ca smoala, socotite chiar şi de Molinas de o înaltă tensiune artistică (o afacere considerabilă de care nu e străin directorul muzeului naţional, pe care l-aţi întîlnit la masa de gală şi pe care îl veţi revedea la şedinţa definitivă). Lăudaţi, prin urmare, sala şi aranjamentul ei, izvorît din sensibilitatea soţiei lui Molinas, care se ocupă de multă vreme cu mobilarea şi împodobirea palatului prezidenţial.

Important : Supravegheaţi-vă, din clipa în care aţi intrat în biroul nobilului preşedinte, orice gest, atitudine, expresie a feţei etc. Serviciul nostru de siguranţă a aflat că, din momentul în care veţi păşi pragul biroului prezidenţial, un obiectiv cinematografic va fi îndreptat asupra Domniei-Voastre. Se ştie că acest obiectiv este aşezat înapoia peretelui pe care-l are la spate nobilul preşedinte cînd stă la masa de lucru. Mai exact, el se află mai sus, disimulat într-un ornament de stuc (fructe cărnoase şi frunze de stejar) lucrat de-a lungul celor patru pereţi şi este manevrat de un operator care stă pe un eşafodaj în camera alăturată. Filmele produse astfel sînt apoi „gustate" în cerc restrîns de nobilul preşedinte, de soţia preşedintelui, de primul secretar şi de cîţiva prieteni intimi. (Sîntem informaţi că la aceste proiecţii au participat adesea şi baronul Jeronimus Coulange de Mitter şi doamna Virgiglina Stulto). Se pare că, în asemenea ocazii, comentariile privitorilor au fost banal şi zgomotos ironice. Iată-vă, prin urmare, dinaintea nobilului preşedinte şi a iscoditoarei maşini cinematografice.

Serviciul nostru de siguranţă sugerează să daţi întîlnirii un aer militar. Ne permitem să adăugăm că un astfel de amănunt nu trebuie să vă dea nici cea mai mică preocupare. Dacă Domnia-Voastră n-a făcut serviciul militar, în aceeaşi condiţie

se găseşte şi nobilul preşedinte. E suficient ca Domnia-Voastră să vă încadraţi în retorica militară, foarte plăcută stăpînului casei, şi anume : ochi în ochi, rostire fermă, o severă amabilitate în gesturi şi o compătimire neexprimată pentru adevărata armată a cetăţenilor.

Nobilul preşedinte va veni în întîmpinare de îndată ce Domnia-Voastră va apărea pe pragul încăperii. Veţi fi invitat imediat să luaţi loc pe un divan şi acest lucru se face şi pentru a înlesni manevrarea aparatului cinematografic situat — în comparaţie cu locul în care veţi şedea — drept în faţă. Folosirea teleobiectivului buclucaş va îngădui, prin urmare, luarea de caustice prim-planuri.

Important : Serviciul nostru de siguranţă, cu ajutorul doctorului Venceslao Compagnero, a aflat că nobilul preşedinte are obiceiul de a supune pe vizitatorii săi de seamă la ceea ce se numeşte un *test*, a cărui născocire e lăsată pe seama neastîmpăratei imaginaţii a citatului Riccardo Molinas. Ajunşi la acest punct, nu ne este îngăduit să trecem sub tăcere dibăcia agentului Orecchietti Aristide : el are meritul că am putut afla ce *test* a inventat pentru împrejurare cunoscutul Molinas.

Domnia-Voastră va fi prin urmare supus la o probă ce se va desfăşura după cum urmează : în faţa divanului e o măsuţă joasă, astfel încît să se afle între divan şi fotoliul ocupat de nobilul pre-

ședinte. Această măsuță va fi plină de cărți și reviste. La un moment dat al convorbirii, nobilul președinte va lăsa să-i cadă privirea — ca din întîmplare — pe o revistă, pe care va căuta să v-o arate, deschizînd-o la mijloc unde o pagină întreagă e ocupată de calda fotografie a unei tinere femei goale, de o frumusețe nu tocmai clasică, dar tocmai prin aceasta atrăgătoare. I se vede chiar și sexul. Ea e întinsă pe pat, cu brațele ridicate și date pe spate, sînii, cu robuste sfîrcuri aureolate, ușor depărtați unul de celălalt, așa cum și picioarele sînt și ele desfăcute, piciorul stîng fiind îndoit puțin ca să scoată în evidență forma genunchiului. Și, ca și cum toate acestea n-ar fi suficiente, o expresie inefabilă de bucurie, neliniște și așteptare a feței manifestă acea chemare pe care bunul-simț, fără a recurge la insinuări răutăcioase, o poate intui și judeca.

Veți vedea, ba chiar veți auzi — așa adnotează Serviciul nostru de siguranță — de ce îndoieli e asaltat nobilul președinte în fața unei impudicităţii atît de des înfrînate, repetată în șase sute de mii de exemplare, acesta fiind tirajul revistei. Să intervină, spre a interzice asemenea imagini ? Fac ele parte din viața naturală, din natura vitală a omului ? Libertate, autocontrol, cenzură (și altele) vor fi temele politico-morale atinse de buzele prezidențiale, și Domnia-Voastră trebuie să le as-

culte. Dar, odată auzite, să le aruncați cît colo, cu simplitate și asprime militară, făcînd un prompt elogiu al corpului gol feminin.

Înainte de toate adînciți-vă, ca și cum ați fi expert, în cercetarea sînilor fotografiați: veți spune despre ei, ca francezii, că sînt *en brioche*[1]. În concluzie, Domnia-Voastră a avut norocul să vadă alți sîni, mai frumoși. Ridicați privirea, ca și cum ați vorbi obiectivului care e ascuns în cornișă: dacă nobilul președinte ar binevoi să meargă la Basel, la Öffentliche Kunstsammlung, ar vedea *Les deux amies au reveil*[2] pictate de Gustave Courbet și ar ști ce trebuie să se înțeleagă prin sîn, cînd i se spune sîn. În definitiv — folosiți tonul anecdotic — nobilul președinte poate nu știe că o mamă a spus propriei sale fete următoarele cuvinte: „*Tu n'est pas honteuse, avec une poitrine comme ça, que ta mère soit encore concierge?*"[3] Elogiați apoi tînăra femeie pe care o veți avea sub ochi, privind revista deschisă încă la acea pagină. În cursul acestor laude extindeți discuția — ca cineva care știe cum stau lucrurile, într-adevăr simple, cînd omul e sănătos — la extraordinarele și binefăcătoarele solicitări pe care un

[1] Abia crescuți (fr.).
[2] Cele două prietene la deșteptare (fr.).
[3] Nu ți-e rușine, să ai niște sîni ca ăștia, și maică-ta să mai fie încă portăreasă? (fr.).

nud feminin, în întreg adevărul său carnal și misterul său metafizic, le provoacă asupra fanteziei masculine. Observînd nudul acela, Domnia-Voastră va putea spune că îl socotește ca și pe o floare, cum ar fi cavalcasiana *kururu,* care se îndreaptă spre cel ce o privește cu intensitate. Puteți merge pînă la a sugera că în *Casele Culturii* ar trebui să se inițieze, cu concursul modelelor aprobate pe un plan național, cursuri săptămînale dedicate educării gustului estetic. De altminteri, se știe că bărbatul (mai ales cînd e tînăr) este un observator nepriceput.

Domnia-Voastră să nu socotească temerară comportarea sugerată mai sus. Într-adevăr, orice manifestare de entuziasm față de formele nude ale femeii, care concentrează dorințe solemne sau împrăștie inhibiții grosolane, va găsi o secretă, dar sigură, corespondență în sufletul nobilului președinte. Știm precis că el adună de ani de zile fotografii de nuduri feminine, academice sau nu, și că biblioteca sa particulară posedă un asemenea *enfer*[1] bine aprovizionat. Datorăm tot dibăciei agentului nostru Orecchietti Aristide faptul că știm că între „piesele“ antice ale acestei biblioteci se află un exemplar din *Memoire di Fanny Hill,* în ediția ilustrată de Borel, din 1776 (evaluată astăzi

[1] Iad (fr.).

la un milion de lire) şi că între „piesele" moderne există exemplare cu textul atribuit lui Aragon.

Sperăm că Domnia-Voastră va fi supus în adevăr discuţiei despre nudul feminin, fiind siguri că de veţi proceda potrivit celor relatate mai sus, vom putea obţine în comunicatul difuzat presei o concesie care să impresioneze favorabil persoanele cu care tratăm proiectul nostru Ibi-102. Într-adevăr, de la formula circumspectă : „Nobilul preşedinte s-a întreţinut cordial..." se va putea trece la expresia : „Nobilul preşedinte s-a întreţinut în mod prietenesc..."

Ne este cu neputinţă să prevedem exact durata întrevederii, fiind imposibil a evalua cît de mult va delecta pe nobilul preşedinte virtuala problemă nud-cenzură. Oricum, ea ar trebui să se încheie la ora douăzeci şi unu şi cincisprezece minute sau puţin mai tîrziu.

Domnia-Voastră se va întoarce îndată la vila Stulto, pentru o cină uşoară servită în cameră de tînăra Santina, care vi se va prezenta îmbrăcată într-un străvechi port din oraşul Cavalcas : fustă largă, evazată, rotindu-se la cea mai mică mişcare ; cămăşuţă cu broderii de aur şi cu un decolteu atît de generos încît mulţi îl socot reprobabil, chiar dacă e folosit de obicei în întrunirile turistico-folclorice, precum şi o boneţică, tot cu broderii de aur. Dacă doriţi să petreceţi seara sau noaptea

într-alt chip, comunicați dorințele Domniei-Voastre secretarului nostru Urfimio Mozzi, care le va aduce la îndeplinire prin Serviciul nostru organizatoric.

Addenda nr. 1. Mîine dimineață, la ora unsprezece, va avea loc vizita la Șantierele Naționale puse sub controlul ministerului Progresului Continuu. După-amiaza e absolut liberă.

Al cincilea capitol

VIZITA LA ŞANTIER

Cîteva date despre Marino Cariatzki — Cartierul „Ao Sarpas" — Zisul cartier şi domnul Cariatzki — Sosirea la şantier şi întîlnirea cu domnişoara Betty Coulange de Mitter — Personajele al căror nume este inutil să fie cunoscut — Prezenţa unui ziarist naiv — Încă o duşcă de *lapas* — În maşină cu domnişoara Betty — Înapoierea la vilă şi diferite posibilităţi.

Vă transmitem a cincea parte din *pro-memoria* nr. 66, cu privire la șederea în Cavalcas. Ea este urmarea părților precedente, care se găsesc în mîinile Domniei-Voastre.

Secretarul nostru Urfimio Mozzi se va prezenta la ora zece spre a vă supune buletinul presei de dimineață. La unsprezece fără douăzeci, Domnia-Voastră va fi înștiințată că domnul Marino Cariatzki de la ministerul Progresului Continuu se află în vestibul. Îl veți recunoaște: numitul domn, făcînd pereche cu Marino Molinas, era la aeroport ca să vă primească. Acum e gata să vă însoțească în vizita la șantierul național „Ao strili povorni", adică *Steaua viitorului.*

Cariatzki, bărbat la patruzeci de ani, îndrăgostit o vreme de doamna Prassede Compagnero și acum de domnul Compagnero, are o mare experiență a oamenilor și a vieții. Este un caracter deschis, bun vorbitor, proverbial de elegant, cel puțin la Cavalcas. A intrat în grațiile (platonice) ale soției

nobilului președinte, pentru aceasta fiind invitat de multe ori să asiste la filmele turnate în secret cu prilejul vizitelor oaspeților iluștri. L-am făcut, pe diferite căi, partizan al proiectului Ibi-102.

Serviciul nostru de siguranță (secția psihologică) vă sugerează următoarele : în timpul drumului de la vila Stulto la șantierul „Ao strili povorni", elogiați-l pe nobilul președinte. De la comentariile generale, treceți la un motiv mai particular de admirație. Nobilul președinte întruchipează în fiece gest și în fiece cuvînt un exemplar control de sine însuși, s-ar spune un control din acelea care ți se impun atunci cînd participi la o secvență de televiziune sau cînd te afli *în fața unui aparat cinematografic*. Exactitatea, cruzimea obiectivului, ...un document pe care alții îl vor cerceta cu atenție, așezați comod într-un fotoliu... și „prinderea în film" în activitate... involuntară sau voluntară. Studiați eventualele comentarii ale lui Cariatzki. Dacă prezintă oarecare interes, comunicați-le, vă rugăm, secției noastre psihologice.

Itinerarul va fi parcurs în mai puțin de douăzeci de minute. În ultima parte, va trebui să străbateți cartierul „Ao Sarpas", adică *Ghebul*, cel mai părăsit din Cavalcas. Majoritatea cocioabelor, barăcilor, colibelor sau caselor decrepite, devenite acum falansterice, sînt fără lumină, apă și, bineînțeles, fără instalații igienice. În cea mai mare

parte locuitorii sînt şomeri cronici sau din vocaţie şi se bucură de mici dar continue ajutoare trimise de cele două partide care reprezintă opoziţia faţă de actualul guvern. Ministrul Progresului Continuu prezintă proiecte peste proiecte de asanarea cartierului „Ao Sarpas“, mereu boicotate de opoziţie, care le socoteşte necorespunzătoare, demagogice în ultimul grad şi uneori ridicole. Astfel, cartierul supravieţuieşte în această stare mai degrabă datorită opoziţiei, decît neglijenţei guvernului, „servind“ tuturor în numeroase ocazii. Politica de dreapta e numită aici, în bătaie de joc, „Ao Sarpas“. Ieri dimineaţă un titlu dintr-un ziar progresist scria : „Se gîndesc la proiectul Ibi-102 şi uită *Ghebul*“.

Dar nu aici se termină informaţiile aflate în posesiunea noastră. Domnul Marino Cariatzki este un vizitator nocturn încăpăţînat al cartierului, în căutare de tinere prostituate. Acum cîtva timp, într-un săptămînal de nuanţă radicală, au apărut mai multe „cursive“ cu titluri ca acestea : „Cine cunoaşte cu adevărat problemele *Ghebului*“, „Există gheburi care nu se văd“, „Fiecare cu ghebul lui“. Totdeauna aluziile la mai sus-pomenitul domn Cariatzki erau evidente. Serviciul nostru de siguranţă s-a folosit *şi* de asemenea argumente spre a-i smulge simpatii făţişe faţă de proiectul nostru Ibi-102.

Domnia-Voastră va arăta un interes corespunzător cartierului „Ao Sarpas", regretînd că în calitatea dumneavoastră de călător oficial nu vă puteți permite să faceți ceea ce aveați obiceiul altădată, adică să vă cufundați în căldura nocturnă a aventurilor tulburătoare, a emoțiilor rapide, posibile numai în cartierele pierdute. Fiți atent la felul cum va reacționa însoțitorul dumneavoastră ocazional și, dacă merită, aveți bunătatea să informați secția noastră psihologică (dosarul Cariatzki ne interesează în chip deosebit).

Sosirea la șantier va fi salutată cu un triplu sunet de trompetă : în parte spre a onora pe Domnia-Voastră, în parte spre a avertiza pe muncitori (are o mie două sute nouă) ca să iuțească ritmul activității lor naționalizate. În piața din fața birourilor direcției se vor afla să vă primească — într-un grup coregrafic — doi funcționari ai Ministerului Progresului Continuu, cei doi directori ai șantierului, cîțiva slujbași, cîțiva muncitori și domnișoara Betty Coulange de Mitter. Domnia-Voastră să nu se mire de prezența acesteia din urmă, solicitată de Serviciul nostru organizatoric. Iată motivele : după cum va afla, cotidianul cel mai răspîndit din Cavalcas este *Cuvîntul liber*, al cărui director e în ceartă, pentru chestiuni personale, cu ministrul Progresului Continuu. Din această cauză vizita Domniei-Voastre la șantierul „Ao strili po-

vorni" ar putea fi uitată sau, cum se spune aici, minimalizată. Prezența domnișoarei Betty Coulange de Mitter, fiica unui mare acționar al *Cuvîntului liber*, face ca, dimpotrivă, știrea să devină necesară. Binevoiți să vă arătați, în mod tacit, recunoștința sus-pomenitei domnișoare.

Spre a nu vă obosi în mod inutil lăsăm la o parte numele și caracteristicile personalului care vă va aștepta. Marino Cariatzki va rosti cîteva cuvinte arătînd motivele prezenței Domniei-Voastre și nu va uita să amintească cît de folositor va fi economiei naționale proiectul Ibi-102. Doi dintre muncitorii adunați în spatele grupului au fost instruiți de Serviciul nostru organizatoric ca la sfîrșitul celor spuse de Cariatzki (un text pregătit de Serviciul nostru pentru relațiile cu străinătatea), să strige : „Trăiască Ibi-102", ceea ce în limba cavalcasiană va suna : „Patciu Ibi taepi". Folosindu-vă numaidecît de urarea celor doi muncitori, Domnia-Voastră să răspundă cu căldură : „Patciu strili povorni".

Vizita la șantier nu va fi obositoare. Parcursul a fost inspectat de mai multe ori de Serviciile noastre — organizatoric și de siguranță — și va dura o jumătate de oră. Informațiile inerente despre șantier vă vor fi date de director (în limba franceză) și Domnia-Voastră va trebui să le asculte fără nici un comentariu : cele furnizate serviciilor

noastre și apoi controlate de ele sînt de necrezut prin optimismul lor copilăresc sau printr-o lăudăroșenie prostească. Nu le luați în seamă. Treceți mai departe. Abandonați, politicos, orice curiozitate. Însoțitorii oficiali vor trebui să rămînă nesiguri în aprecierea comportării Domniei-Voastre : poate de tăcută neîncredere, poate de justă admirație.

Pe la jumătatea vizitei, acolo unde a fost pregătită de-a lungul traseului o comodă piațetă, vă puteți opri sub pretextul de a admira panorama orașului Cavalcas. Oprirea vă va prilejui un moment de odihnă, în care timp vă veți adresa domnișoarei Betty cerîndu-i informații toponomastice și artistice. Pot fi ușor recunoscute (la dreapta) palatul nobilului președinte și (în față) arcadele podului „Tli Geita“, adică *Podul pisicii.* Dorind să vă prelungiți oprirea spre a vă odihni fizicește și intelectual, veți putea ruga pe tînăra însoțitoare să vă repovestească legenda despre numele podului acestuia.

S-a îngăduit — ca o favoare — unui ziarist care de mult voia să vă ia un interviu, să aștepte în piațeta aleasă pentru oprirea Domniei-Voastre și i s-a spus că, dacă veți face un popas, vă va putea pune cîteva întrebări despre proiectul nostru Ibi-102. Nu vă depărtați de tactica verificată de pînă acum : dincolo de orice ideologie, intervenția noastră

urmărește să promoveze dezvoltarea producției, a economiilor complementare. Omogenitatea scopurilor de progres — în domeniul social și economic — actualizează diagnoza operațională legată de proiectul Ibi-102. Proiectul Ibi-102 își găsește rațiunea în dinamica interschimburilor. Este de dorit ca înaltele personalități, chemate să-l cîntărească, să știe să-i prindă, în înțelepciunea lor guvernamentală și administrativă, profunda lui semnificație și să-l ofere națiunii.

Secretarul nostru Urfimio Mozzi va transcrie imediat aceste declarații ale Domniei-Voastre și le va trece ziaristului, ca o dovadă de colaborare activă urmărind a evita interpretări eronate sau distorsiuni.

După aceasta vizita la șantier devine în chip vădit mai rapidă. Într-adevăr, părăsind acea piață cu vedere panoramică, traseul intră într-o continuă și ușoară coborîre. Se va încheia tot în piața din fața birourilor, unde domnul Marino Cariatzki vă va invita să semnați în registrul vizitatorilor. Sînt acte de politețe pentru care nu mai e nevoie să insistăm. Vi se va oferi un *lapas* care, pentru Domnia-Voastră, ca și la prima oprire de la aeroport, va fi cu totul inofensiv. Amintiți-vă de obiceiul local : paharul gol, și golit dintr-o dată, să-l oferiți cu un gest simbolic domnișoarei Betty Coulange de

Mitter. Nu mai pierdeţi timpul şi solicitaţi numaidecît pomenitei domnişoare s-o conduceţi acasă.

Va fi nevoie în acest caz ca domnul Marino Cariatzki să ia loc în faţă, lîngă şofer. În timpul drumului, care va lua de la treisprezece la cincisprezece minute, să aveţi amabilitatea s-o invitaţi pe tînăra Betty Coulange de Mitter să petreacă cîteva zile în oraşul nostru, în apartamentul nostru de oaspeţi. Un astfel de gest îşi are originea — ca să zicem aşa — în dorinţa Domniei-Voastre de a răspunde la amabilitatea mai sus-citatei persoane, mai întîi pentru prezenţa sa la aeroport şi acum la şantier.

Întoarcerea la Vila Stulto e prevăzută pentru ora treisprezece. Domnia-Voastră va hotărî — anunţîndu-l pe secretarul nostru Urfimio Mozzi — dacă va lua masa cu familia Stulto la ora treisprezece şi treizeci sau dacă vrea să fie servit în propria sa cameră de Santina sau de camerista Anna sau de amîndouă.

Notă marginală: soluţia prînzului în cameră e preferabilă, ţinînd seama şi de faptul că după-amiaza v-a rămas liberă de orice obligaţie. Ceva mai mult, Domnia-Voastră va fi observat că de dimineaţă încă are pe masă atît de căutatul exemplar din *Under the hill* de Aubrey Beardsley, ve-

nit de la Londra. Volumaşul e însoţit de această notă critico-informativă, datorită unui cunoscut expert în literatura engleză: „Venus şi Tannhäuser (protagoniştii povestirii) sînt simple manechine: nu cunoaştem nici sentimentele, nici gesturile lor. N-am fost cruţaţi de nimic în descrierea hainelor lor fastuoase şi din greoiul ritual care îi însoţeşte. Faimoasele ilustraţii ale autorului comentează şi condiţionează lectura, dar Beardsley e un scriitor prea priceput pentru ca climatul altor delicate perversiuni să fie evocat numai de alegerea, niciodată distrată sau aproximativă, a vocabulelor, cu savante incrustaţii latine, franceze, italiene şi germane. La orgii, pe lîngă protagonişti şi cortegiul lor, iau parte fiinţe diforme şi animale: pitici mîrşavi, spiriduşi josnici, eunuci obscen-caraghioşi, codoaşe uitate de vreme cu triplă guşă şi cu voaletă, maimuţe şi papagali, satiri, sfincşi şi inorogi. Dar totul e în cea mai perfectă ordine: nici o agitaţie, nici un strigăt, numai un foşnet de mătăsuri, de damascuri şi fîlfîiri de tul. G. B."

Al şaselea capitol

O SERATĂ LA CAVALCAS

Vizită la micul teatru de buzunar „Ao mi goss“ şi utilitatea ei — Prezenţa doamnei Carmen Musta văduvă Putti — Actul unic al lui Enema, cu judecata critică — Trecerea la cabaretul „Ao Sita“ — Tablouri plastice ale mimilor Carlos Vanavia şi Iside Gallon — Comentarii difuzate prin megafoane — Acte de politeţe cu domnul Ciu Cien-fu şi finalul incert al seratei.

Vă transmitem a şasea parte din *pro-memoria* nr. 66/F, cu privire la şederea în Cavalcas. Ea este urmarea precedentelor părţi, care se află în mîinile Domniei-Voastre.

Serviciul nostru organizatoric regretă că nu poate lua în considerare *desiderata* Domniei-Voastre în ce priveşte întrebuinţarea timpului în cursul serii şi al nopţii. Din păcate, pregătirea atentă şi minuţioasă pentru fericita reuşită a proiectului Ibi-102 cere Domniei-Voastre noi sacrificii, cu alte cuvinte pretinde noi merite.

Şi acum iată-ne la programul de seară şi de noapte, despre care vă rugăm să luaţi cunoştinţă cu atenţie.

Domnia-Voastră va pleca de la Vila Stulto la ora douăzeci şi unu şi patruzeci şi se va îndrepta spre micul teatru „Ao mi goss“ sau *Bucuria mea*. Traseul, urmat în tovărăşia secretarului nostru Urfimio Mozzi, va ţine cincisprezece minute. Micul teatru, de tipul celor pe care noi le numim *de buzunar*, ne-

avînd decît nouăzeci și două de locuri, e așezat în partea veche a orașului (noaptea o va face anonimă). Un culoar conduce la adevărata intrare, care acoperă în parte curtea unui palat din secolul al optsprezecelea. Secretarul nostru Urfimio Mozzi este, firește, în posesia biletelor (fotoliile 22 și 24), dar de îndată ce veți pătrunde înăuntru, doamna Carmen Musta, văduva lui Putti, vă va întîmpina cu un bun venit. Pentru exacta înțelegere a faptelor, Serviciul nostru organizatoric va face cunoscut că :

a) mai sus-citata Carmen Musta, pe cînd era încă Putti, a fost sedusă de un tînăr actor. Micul teatru, construit de Carmen, a fost apoi dăruit și închinat uceniciei artistice a amantului ;

b) luînd sfîrșit această aventură, și pentru că tînărul actor a emigrat în Franța și apoi în Statele Unite, Carmen a rămas cu pasiunea teatrului ;

c) în climatul de renaștere culturală — stîrnit după ce crinul alb a fost instalat în stema țării — micul teatru a devenit centrul promotor al libertății artistice (artei de avangardă, de protest sau de contestare) ;

d) și astăzi chiar Carmen Musta ex Putti îndeplinește funcția totodată de inspectoare capricioasă, de directoare și de subvenționar.

Serviciul nostru organizatoric, în grija de a desăvîrși posibilitățile convorbirii pe care ați avut-o

cu mai sus-citata doamnă în grădina Vilei Stulto, a acționat în felul următor :

a) a făcut să-i ajungă doamnei Carmen Musta, în mod confidențial, știrea că Domnia-Voastră preferă teatrele mici, și cu atît mai mult pe cele experimentale ;

b) tot ca „pe o știre confidențială" i-a fost adus la cunoștință doamnei Carmen că Domnia-Voastră a reținut două fotolii, ascunzîndu-se sub numele secretarului Urfimio Mozzi.

Domnia-Voastră, prin urmare, va accepta sintonia aceasta de preocupări teatrale cu doamna Carmen Musta, văduva lui Putti, confirmînd-o în momentul în care va fi primit la intrare. O asemenea sintonie, adevărată identificare între două spirite, adăugîndu-se la convorbirea avută de Domnia-Voastră cu Carmen Musta-Putti în grădina Vilei Stulto, va fi favorabilă proiectului nostru Ibi-102.

Patru trepte, cam insidioase, duc în sala teatrului, pe vremuri șopron pentru trăsurile nobililor. Fotoliile 22 și 24 aflîndu-se pe partea dreaptă în rîndul al treilea, sînt aproape centrale. Roșul catifelei care acoperă fotoliile, griul-cenușiu al mochetei, pereții de culoarea fildeșului, tencuiți cu numeroase denivelări spre a îmbunătăți acustica, realizează o simplitate stilistică pe care va fi foarte oportun s-o lăudați subvenționatoarei. Publicul e alcătuit din cîțiva pasionați, de o bogată garnitură de proști,

care se prefac că sînt ceea ce nu sînt, de teama de a nu fi în pas cu istoria sau închipuindu-şi că în felul acesta îşi împacă o conştiinţă leneşă. „Cazul" doamnei Carmen Musta, văduva lui Putti, trebuie considerat însă aparte, nu pentru că este implicată în realizarea proiectului nostru Ibi-102 : factori fiziologici amestecaţi cu factori psihologici, pe fondul caracterului „prudent aventuros", contribuie la rezultatul pe care Domnia-Voastră îl va vedea personal.

În program este actul unic intitulat *Avanspectacol* al unui anume Enema, firavă glorie locală, de vîrstă mijlocie, ex-ziarist, care spune adesea despre sine însuşi : „Sînt un om blînd, dar numai cei blînzi ştiu să fie fără milă". Domnia-Voastră poate mărturisi, fără grijă, că nu-l cunoaşte.

Serviciul nostru organizatoric a pus să se facă în grabă o traducere [1] a acestui *Avanspectacol*, pe care nu v-o mai supunem, ca să nu vă obosim mai mult decît e permis. Spectacolul va dura patruzeci şi două-patruzeci şi cinci de minute. Începutul reprezentaţiei va fi precedat de trei note de trompetă (trei *do diez*). Urmînd un obicei local, spectatorii îşi vor înclina capul, spre a se reculege într-o tăcere vrednică de laudă. Conformaţi-vă întocmai acestui ritual. După o jumătate de minut o a patra notă

[1] Vezi p. 140. (N.A.)

izolată de trompetă (un *re bemol*) va da semnalul începerii efective a reprezentației.

Pentru a vă petrece comod timpul, vă este suficient să știți că este vorba de o încercare de satiră îndreptată în mai multe direcții : împotriva artei moderne, a parveniților, a familiei, a falsei violențe a unor comediografi, a cenzurei. Veți vedea protagonistul îmbrăcat în haine din secolul al optsprezecelea, un pictor-diletant care locuiește în podul unui castel nobiliar. Îi servește drept model o sculptură reprezentînd un chip feminin picassian : elementele acelui chip au suferit, prin urmare, descompunerile și transpunerile binecunoscute de Domnia-Voastră. Protagonistul nostru însă, pornind de la acest model, va picta pe pînza sa o față de femeie, delicios cromolitografică.

Protagonistul, împreună cu mama și soția, așteaptă sosirea mai multor prieteni pentru o petrecere de noapte. Au și sosit doi actori și o actriță, angajați să dea un spectacol spre a înviora orele stăpînilor casei și ale oaspeților. Ei se străduiesc să ofere trei exemple teatrale, care trădează veleitățile unor autori moderni. În acest timp sosesc și oaspeții, lăsîndu-se bucuros prinși într-un joc de ficțiuni totodată umoristice și spectrale. Astfel actul ia sfîrșit, anunțîndu-se că adevăratul spectacol e gata să înceapă, dar că el trebuie să se transforme într-o

întîmplare secretă și privată, spre a scăpa de rigorile cenzurii.

Domnia-Voastră va vedea pe scenă un magnetofon care intervine din cînd în cînd, transmițînd aforisme, zicale, sentințe, cugetări găsite de autor, cu oarecare subtilitate, în diferite texte. Merită osteneala să le referim, ele constituind și momente de succes facil în timpul reprezentației.

La prima intervenție, magnetofonul va spune: „Generația care se ridică rareori o laudă pe cea care coboară. Guvernele slabe provoacă nenorocirea popoarelor; guvernele tari le și ruinează. Apologia stricăciunii face suportabile pînă și viețile sfinților." La a doua intervenție, va adăuga: „Suflete frumoase sînt acelea al căror corp îl apreciem. Omul, cînd nu e ținut din scurt, e un animal erotic. Se petrece în el un cutremur inspirat, un fel de pulsație care generează numeroase animale. Iar aceste animale sînt formele pe care anticele popoare terestre le atribuiau lui Dumnezeu..." La a treia intervenție magnetofonul va mai spune: „Adevărata morală nu se sinchisește de morală. Dacă ne înțelegem, nu ne mai rămîne nimic de spus. Cînd vedem pe anumiți inși că își însușesc o părere de-a noastră și că o apără, simțim numaidecît dorința de a o schimba".

Spre buna-știință a Domniei-Voastre transcriem replica finală, care va fi rostită de protagonistul

îmbrăcat în haine din secolul al optsprezecelea și ultima didascalie :

Protagonistul : Mulțumesc *(Întorcîndu-se dintr-o dată spre public, autoritar):* Începe spectacolul. Îmi pare rău că sînt silit să dau ordine : baricadați ușile, închideți ferestrele, lăsați obloanele...

(În acest timp, la spatele său, primul și al doilea actor, actrița, soția, mama, regizorul încep să rîdă cu nerușinare, să vorbească între ei. Cortina se lasă încet.)

Fiind vorba de un subiect literar, Serviciul nostru organizatoric a supus manuscrisul piesei *Avanspectacol* șefului Serviciului nostru de presă, spre a-și da părerea ; el ne-a răspuns cu o analiză lungă pe șapte coli. Nu v-o comunicăm de la a la z și pentru că multe pasaje sînt de neînțeles necunoscînd textul în întregime, dar, ca informație personală și utilă pentru Domnia-Voastră, vă transmitem concluzia : „Este vorba prin urmare de un fel de pîine necoaptă, cum trebuie să și fie, de îndată ce e făcută cu resturi luate din Georges Wolframm, Antonin Artaud, pînă și din Metastasio și din Shakespeare, ca să nu mai amintim de Longanesi. Pornirea de a critica prea multe lucruri își pierde în ea efectul, se epuizează într-un intelectualism steril. Într-adevăr, pentru a combate ceea ce vrea să combată, îi trebuie altceva : face mai mult un scuipat zvîrlit la momentul oportun, în felul inimitabil în care știe să-l zvîrle cel ce

vrea să-şi exprime un dispreţ adevărat; un scuipat care cade vertical, de la gură la pămînt, datorită neistovitei legi a gravitaţiei. Atunci ce mai rămîne de spus? Se va socoti că e vorba de un frumos exemplu de cinism fericit al unei societăţi care se batjocoreşte pe sine şi aplaudă cu o bucurie masochistă şi cu o aroganţă lipsită de cuviinţă."

Faţă de doamna Carmen Musta văduvă Putti, care va veni imediat să vă salute, veţi elogia mai înainte de toate ritmul declamării scandate de la o scenă la alta. E un ritm care devine satiric printr-un aluziv grefat pe trama unui limbaj naturalist: contaminare fericită ce creează un instrument expresiv de o eficacitate dezarticulată.

După aceste cuvinte, Domnia-Voastră va trebui să-şi ia rămas bun. Îndrăzniţi totuşi un sărut prietenesc pe obrazul mai sus-citatei doamne Musta, lăudînd relaţiile născute în urma unei comune abnegaţii teatrale, în aşteptarea altora pe cale de a se împlini.

De îndată ce Domnia-Voastră va putea ieşi din teatru va trebui din păcate să se supună unei alte oboseli: într-adevăr, secretarul nostru Urfimio Mozzi, care a şi fost instruit în acest scop, vă va însoţi la cabaretul „Ao Sita", adică *Vizuina*. Timpul pentru a ajunge de la teatru la cabaret: cincisprezece minute. Sosirea la cabaret e prevăzută pentru ora douăzeci şi trei.

Localul are ca firmă o cursă veche de vulpi, redusă acum la o simplă fierotenie ornamentală sau simbolică. De la nivelul străzii se coboară pe treizeci și două de trepte destul de comode. De o parte și de alta a scării sînt balustrade de lemn, care vă vor ajuta la coborîre. Sala subterană are o lumină crepusculară nesupărătoare. Domnia-Voastră, după ce veți fi salutat de director, o veți apuca îndată la dreapta, unde vă este rezervată masa cu numărul douăzeci și nouă. În răstimpul de a ajunge și a lua loc, salutați, chiar dacă nu-l veți recunoaște, pe omul care stă la o măsuță în spatele mesei Domniei-Voastre, deplasată puțin spre centru. Persoana salutată este Ciu Cien-fu, zelos vizitator al localului și prezent acolo, desigur, datorită promisiunii pe care a făcut-o unei domnișoare cu trecere la *Vizuina*, de multă vreme în strînsă înțelegere cu Serviciul nostru de siguranță. Această colaboratoare a noastră se numește Lola.

Nu vă pierdeți vremea cu cercetarea listei de vinuri și lichioruri. Lăsați, nu alegerea, ci comanda, pe seama secretarului nostru Urfimio Mozzi, care știe ce trebuie să bea Domnia-Voastră. În așteptarea spectacolului, pentru a nu vă obosi și în același timp pentru a nu păstra o tăcere enigmatică, sînteți sfătuit a face uz de obișnuita conversație numerică cu

însoțitorul Mozzi[1]. În acest timp, în decursul conversației, Domnia-Voastră va vedea în fundul sălii o mică scenă pierdută în întuneric. La mese însă veți observa întreg haosul mărunt și obișnuit al intelectualității mondeno-rebele și snob-mondene din Cavalcas. Spectacolul nu va întîrzia, fiind fixat pentru ora douăzeci și trei și treizeci. Nu va dura mult, spre a lăsa totodată timp de dans, pentru care există un loc rezervat (în centrul sălii).

Serviciul nostru organizatoric, care timp de mai multe seri a fost un harnic frecventator al *Vizuinii*, ne atrage atenția că, pe neașteptate, o fîșie de lumină albă va ilumina un colț al scenei. Va fi începutul spectacolului, pe care sîntem nevoiți să vi-l descriem, ca mai tîrziu să puteți scoate din el un subiect de conversație.

Domnia-Voastră va vedea pe scenă, în fundul culoarului luminos, un barman în jachetă albă, cu două galoane de aur pe umăr, în picioare în spatele mesei. La o mică distanță, așezat pe un scaun înalt, se va afla un tînăr blond, un efeb, în tricou albas-

---

[1] Conversația numerică poate fi purtată de orice număr de persoane. Una dintre acestea, cea mai de seamă, șoptește la urechea vecinului : „Unu, doi, trei" și vecinul răspunde : „Patru, cinci, șase, șapte". Primul, sau altcineva, dă replica : „Opt, nouă, zece". Tot primul sau al doilea continuă : „Unsprezece, doisprezece, treisprezece, paisprezece" și așa mai departe. E suficient să însoțiți enumerarea cu o mimică variată și adecvată. (N. A.)

tru, cu țigara cînd între buze, cînd între arătătorul și mijlociul de la mîna stîngă, în așteptare ca băutura Dry-Martini să fie gata. Barmanul tocmai o pregătește. Zisa pregătire se face la început încet, apoi cu ritm mai accelerat, în sfîrșit cu o oprire bruscă, parcă dintr-un capriciu. Tînărul care așteaptă rămîne imobil și pare fascinat de ceea ce a văzut. Cei doi se privesc în ochi. Apoi barmanul varsă băutura în chiuveta pe care o are pe masă : din distracție sau ca represalii. Atunci tînărul aruncă țigara, o strivește cu piciorul și pleacă încet, cu un aer batjocoritor.

O voce, din culise, difuzată de megafoane, hilară și agresivă comentează (și vă cerem scuze) :

Mario, Mario, biet amăgit :
cu un dry-martini te-ai cherchelit,
Gîndul îți e la păsărica aleasă
ce-ți scapă din plasă :
ca blondul acela viteaz
cînd îți rîde-n obraz.

(Notă : aceste versuri aproximative, ca și cele care vor urma, au fost traduse liber și imperfect de Serviciul nostru organizatoric.)

Scena dispare în întuneric. O clipă. Se reaprinde fîșia luminoasă, refăcînd culoarul luminos pînă în fundul scenei. Pe o bancă obișnuită de grădină publică, roșie în loc de verde, cum sînt cele de la noi, șade o doamnă nu tocmai tînără, de un farmec

plin de nobleţe : nervii, muşchii, îi sînt încordaţi, ca şi privirea. E îmbrăcată cu o blană de vizon negru, somptuoasă, cu un guler înalt şi deschis. Alături, făcînd un gest de a-i pune mîna pe umăr — în semn de protecţie (?) sau de dominaţie (?) — un tînăr : plete lungi, neîngrijite, gîtul înfăşurat într-un tricou roşu, care îi pune în valoare spatele şi pieptul de boxer. Femeia pare că se cutremură sau se bucură (nu se înţelege) simţind acea mînă, care nu se hotărăşte să însemne protecţie sau stăpînire. Deodată, femeia, copleşită parcă de frică (sau de tulburare, sau de dorinţă) acţionează. Va strînge între mîini capul tînărului, aplecîndu-l cînd într-o parte, cînd în alta, ca şi cum ar vrea să-l smulgă din bust. Apoi, ţinîndu-l nemişcat în faţa ei, îl va săruta mereu în chip copilăresc. Mai întîi pe frunte, apoi pe ochi, pe nas, pe obraji şi toate acestea — bineînţeles — spre a întîrzia plăcerea de a-l săruta pe gură.

O voce, între culise, difuzată de megafoane, adîncă şi lipsită de respect, comentează :

Crede-mă : e un zăpăcit demn,
acum ţine trena solemn
acelei baroane
fanfaroane,
care vrea să vadă mai bine
din ce e făcută vremea ce vine.

Din nou scena va dispărea în întuneric. O clipă. Se va reaprinde fîşia luminoasă, de data aceasta îndreptată spre centrul scenei. Pe un divan, două persoane de sex diferit pălăvrăgesc, dar cuvintele lor nu ajung la spectator. Din cînd în cînd, închizînd gura, schimbă mîngîieri, atingeri, pipăieli. Ea e îmbrăcată cu un capot, care, întredeschizîndu-se lasă să i se vadă goliciunea de la mijloc în jos. El are torsul gol. Deodată, ca şi cum jocul mîngîierilor ar fi inspirat-o, ea se va ridica de pe divan privind sala cu o fixitate ostentativă. Nu va deschide gura, dar vocea dintre culise, transmisă de megafoane, va spune :

„Acum se permite întrebuinţarea pilulei". Apoi ea se va aşeza imediat la loc. El se va ridica atunci de pe divan, privind sala cu fixitate ostentativă. Nu va deschide gura, dar vocea dintre culise, transmisă de megafoane, va spune :

„Scumpo, sosesc tîrziu, cît sînt de înceţi !" Apoi se va aşeza imediat la loc. Ea, înveselită, îl va săruta pe gît, de-a lungul şirei spinării goale, trecînd apoi pe piept şi glumind mereu. Satisfăcută, se va ridica de pe divan privind sala cu fixitate ostentativă. Nu va deschide gura, dar vocea dintre culise, transmisă de megafoane, va spune :

„Scumpule, unde vom ajunge după o mie de ani ?" Apoi se va aşeza imediat la loc. El va sări atunci asupra ei, căutînd s-o supună, acolo, pe

divan şi lupta va avea acest comentariu transmis de megafoane :

„Unde am ajuns noi, iubito ?“ La acest punct, scena naufragiază din nou în întuneric.

După aceste prime „tablouri“, vor urma altele patru a căror descriere n-o mai facem, ca să nu îngreunăm acest *promemoria* nr. 66/F. Spectacolul susţinut de doi mimi — el : Carlos Vanavia ; ea, Iside Gallon — vă va arăta pur şi simplu supra-excitarea preagonică a unei anumite societăţi din Cavalcas : e vorba de trîntori, de rentieri, de o nobilime care n-a intrat în ciclul productiv al ţării etcetera. De aici intenţia noastră de a iniţia cît mai multe tratative — fie pentru proiectul Ibi-102, fie pentru alte proiecte viitoare — cu organele statale, care încetul cu încetul vor acoperi întreaga arie a activităţilor industriale.

Spre ştiinţa Domniei-Voastre vă comunicăm că spectacolul se va încheia spre miezul nopţii, în modul următor : Carlos Vanavia apare în spatele unei mese. Dormitează. Din cînd în cînd, trezit de soneria telefonului, va răspunde obosit : va da numai din cap şi va clipi des. Continuă să dormiteze. Cineva îi aduce dosare, apoi alte dosare. Teancul de dosare creşte pe masă, dar Carlos dormitează, cel mult surîde (poate sie însuşi). Apoi de la un clopot invizibil se vor auzi douăsprezece lovituri. Miezul zilei. Carlos se ridică, îşi aranjează cra-

vata, îşi priveşte cu atenţie dunga de la pantaloni. Iese umil. O voce din culise, difuzată de megafoane, va spune puternic şi povăţuitor :

„Prea recomandat ca să nu facă nimic,
victimă a afecţiunii altuia, cere odihnă".

După această singulară concluzie, Domnia-Voastră să aibă tăria să facă ceea ce-l sfătuim şi anume :

a) să vă întoarceţi, plin de vioiciune, spre domnul Ciu Cien-fu ;

b) să-i spuneţi surîzînd, cu vorbe la alegerea Domniei-Voastre, că aţi văzut şi auzit atît cît trebuie, ca să înţelegeţi la ce punct se află Cavalcas-ul.

c) fără să aşteptaţi răspunsul, să vă adresaţi domnişoarei Lola, care e cu zisul domn Ciu Cien-fu şi s-o rugaţi să accepte un omagiu floral (secretarul nostru Urfimio Mozzi le va procura ipso facto florile).

Desfăşurarea acestui prim contact poate fi prevăzută (nu şi restul). Partea previzibilă se prezintă astfel : domnişoara Lola, acţionînd după instrucţiunile noastre precise, vă va invita la masa domnului Ciu Cien-fu şi după puţin timp va propune să părăsiţi cu toţii *Vizuina*, ca să terminaţi seara în apartamentul mai sus-citatului domn. Noi sperăm că Domnia-Voastră va primi într-un spirit

înțelegător ceea ce — de acum înainte — este în voia necunoscutului.

Conformați-vă întocmai ! La urma urmei, Domnia-Voastră se va afla în tovărășia unui om amator de viață rafinată, voluptoasă. Ca oricărui oriental, îi plac ședințele amoroase lungi, cuviincioase, liniștite ; nu e grăbit, ci răbdător. Înaintea actului sexual e un băutor moderat ; după, mănîncă, bea și fumează cu lăcomie. Aceste crude informații le datorăm agentului nostru Orecchietti Aristide, care a avut multe întîlniri amoroase cu mai sus-citata Lola (susține că ea se numește Conpine și că e de origine pariziană). Din păcate, dat fiind puținul timp avut la dispoziție și considerînd natura delicată a relațiilor Orecchietti-Lola, n-am reușit să îmbogățim această rubrică de știri. Exemplu : casa largă locuită de Ciu Cien-fu n-a fost încă cercetată peste tot de Lola, care totuși este o vizitatoare, într-un anumit fel, privilegiată. Chiar dintr-o asemenea nebulozitate, însă, iese la iveală cu precizie importanța pe care o are zisul Ciu Cien-fu în manevrarea unei vaste rețele de afaceri internaționale, dovedită de documentele care se află în posesia Serviciului nostru de siguranță. Astfel stînd lucrurile, să nu vă sustrageți, pe măsura forțelor Domniei-Voastre, de la ceea ce va fi o reuniune în patru. Într-adevăr, în apartamentul domnului Ciu Cien-fu, e prevăzută prezența unei prietene a

domnişoarei Lola, cunoscută nouă sub numele profesional de Milly. Agentul Oreochietti Aristide, care a cunoscut-o, garantează pentru ea. Pentru a suporta o astfel de eventualitate, Domnia-Voastră să-şi aducă aminte că în curînd vom fi prezenţi la Hong-Kong cu replica proiectului Ibi-102 (deja pregătit ca proiect Efur-10). Domnişoara Lola, de altminteri, va dirija totul în favoarea noastră, nefiind, pentru un motiv uşor de înţeles, filo chineză.

Addenda. Secretarul Urfimio Mozzi şi şoferul vor aştepta în maşină pînă ce reuniunea va lua sfîrşit.

Al şaptelea capitol

ŞEDINŢA DEFINITIVĂ

Dificultăţile depăşite — Orariul dimineţii — Sosirea la palatul contelui Joseph De Capelli-Frati — Biblioteca şi dicţionarele — Ochelarii tranzistorizaţi şi folosirea lor — Intră în acţiune cei şase experţi — De ce e mai bine să ignorezi aproape totul despre proiectul Ibi-102 — Ridicarea şedinţei — *Addenda* importante.

Vă transmitem a șaptea parte din *pro-memoria* nr. 66/6, cu privire la șederea în Cavalcas. Această parte cere o citire deosebit de atentă.

Sîntem bucuroși să alăturăm acestor pagini o pereche de ochelari realizată de Serviciul nostru radiotehnic. Se găsesc într-un toc de piele și greutatea lor este de treizeci și două de grame. Lentilele, din geam simplu, nu vor produce nici o neplăcere vederii. Vă vom spune mai departe la ce servesc și cum trebuie să fie folosiți.

Afară de aceasta sîntem bucuroși să vă putem anunța că — lucrînd împreună cu toate celelalte Servicii aflate la Cavalcas de două săptămîni — Serviciul nostru organizatoric a reușit să creeze condițiile psihologice și materiale pentru realizarea proiectului Ibi-102.

Dificultățile peste care s-a trecut au fost multe și în acest moment enumerarea lor e inutilă. De altminteri, Domniei-Voastre îi este suficient să știe cele ce urmează :

a) am obținut ca discutarea proiectului nostru Ibi-102 să se desfășoare fără interpreți. Se va folosi limba franceză înțeleasă bine de toți participanții la ședința definitivă, chiar dacă nu o vorbesc așa de bine ;

b) am obținut ca zisa ședință definitivă să fie ținută într-o sală aflată la primul etaj în palatul contelui Joseph De Capelli-Frati. Sala, dreptunghiulară, largă de opt metri și lungă de douăzeci și șapte, cu o acustică optimă, e amenajată ca bibliotecă. Rafturile ocupă cei patru pereți, fiind întrerupte numai de două uși care se deschid în pereții mai mici și de o fereastră mare — cu două arcade și cu o coloană mică, subțire — care dă spre grădina palatului. Rafturile au partea inferioară (pînă la înălțimea de un metru) ieșită mai în afară decît partea superioară, care ajunge pînă în tavan. Sînt din nuc închis. Pe rama de sus, mergînd de-a lungul tuturor rafturilor, a fost săpat motto-ul : „Adevărul este adevărul", repetat în douăzeci și două de limbi, inclusiv a noastră (care apare, la intervale regulate, de șapte ori, precedată de persană și urmată de japoneză). Iluminatul e asigurat de două lampadare în fier forjat atîrnate deasupra unei mese largi de un metru și zece și lungă de patru metri. Fiecare lampadar are douăzeci de becuri, protejate de abajururi albe în partea interioară și verzi în partea exterioară,

astfel încît întreaga masă se bucură de o lumină clară, în timp ce restul încăperii se află într-o letargică semiobscuritate verzuie.

Începutul ședinței a fost fixat la ora unsprezece antemeridiane.

De acest orar se leagă toate pregătirile Serviciului nostru organizatoric și anume: Domnia-Voastră veți fi deșteptat la opt și treizeci cu o ceașcă de *early tea*[1]. Va urma numaidecît bărbierul și Domnia-Voastră, stînd în pat și așteptînd ca bărbieritul să fie terminat, se va putea trezi în voie.

De la nouă la nouă și treizeci va primi maseza care va fi introdusă de camerista Santina. Mai sus citatei maseze îi veți putea cere să vă aplice sistemul japonez sau pe cel în uz la noi. Vorbește puțin englezește, atît cît să susțină o conversație matinală.

De la nouă și treizeci la zece și un sfert toaleta personală.

De la zece și un sfert la zece și patruzeci și cinci, în timpul micului dejun, secretarul nostru Urfimio Mozzi, ca de obicei, vă va citi buletinul de presă.

La zece și cincizeci, Domnia-Voastră va părăsi vila spre a se îndrepta spre palatul contelui De

---

[1] Ceaiul de dimineață (engl.)

Capelli-Frati. Vă vor însoţi secretarul Mozzi şi un agent al nostru.

S-a convenit ca Domnia-Voastră să intre în sala de şedinţe cînd toţi ceilalţi participanţi vor fi prezenţi. După saluturile de rigoare fiecare îşi va ocupa locul după aranjamentul făcut de Serviciul nostru organizatoric şi de un funcţionar al Ministerului Lucrărilor Subsidiare.

Domnia-Voastră va avea locul la un „cap de masă", însemnat cu un cartonaş cu numele tipărit cu corpul 48, ca acela al ministrului Lucrărilor Subsidiare. Numele celorlalţi participanţi sînt cu corpul 36.

Ocupîndu-vă locul, aveţi amabilitatea de a vă arăta atras ca din întîmplare de raftul de la stînga Domniei-Voastre destinat dicţionarelor. Acestea constituiesc o colecţie începută de tatăl actualului proprietar, un gălăgios poliglot. Ele sînt din cauza aceasta numeroase. Serviciul nostru organizatoric a numărat dicţionare pentru treizeci şi şapte de limbi, unele alcătuite din mai multe volume. De pildă, şapte volume alcătuiesc un Tommaseo al nostru. Veţi vedea, legat în întregime în pergament, un foarte bun exemplar (patru volume) din *Totius latinitatis lexicon*, pe care îl veţi putea recunoaşte cu uşurinţă, exclamînd : „Ah ! Forcellini". Cine poate să înţeleagă va înţelege.

Secţiunea psihologică a Serviciului nostru organizatoric vă sugerează să spuneţi celor prezenţi că acel dicţionar — *consilio et cura* Jacobi Facciolati, *opera et studio* Aegidii Forcellini — foarte scump pe timpul studiilor umanistice ale Domniei-Voastre, începe astfel : „A, littera prima est alphabeti in omnibus linguis“ şi că o astfel de frază este legată de o nefericire amoroasă din tinereţea Domniei-Voastre. Să surîdeţi imediat ca să vi se ierte citatul extravagant, din moment ce, numai profesorul De Matta dintre cei prezenţi, care cunoaşte limba latină, nu se va simţi stînjenit.

Domnia-Voastră veţi avea la dreapta, în următoarea ordine, pe doctorul Venceslao Compagnero (favorabil) ; pe regizorul Mark Goddo (pe care l-aţi complimentat la aeroport, cu indiferenţă), pe deputatul Banchetti (favorabil) şi pe un inspector al Finanţelor Naţionale (scriitor diletant de romane ştiinţifico-fantastice şi, ca atare, fără o părere precisă despre proiectul nostru Ibi-102). La stînga veţi avea, în următoarea ordine, pe baronul (bancher) Jeronimus Coulange de Mitter (cucerit de Domnia-Voastră *in toto* cînd — la întîlnirea de dupămasă de la Vila Stulto — aţi aderat la ideile sale social-politice. Element, acum, bine orientat spre noi) ; profesorul Giulio De Matta (nesigur, dar mai de grabă favorabil) ; deputatul Taglia (favorabil,

va sans dire[1]) şi un inspector al Consiliului din Cavalcas pentru tratativele cu străinătatea (potrivnic şi din cauza aceasta făcut ţinta unor scrisori anonime şi neanonime ce i-au fost expediate de Serviciul nostru de siguranţă spre a-i semnala multe puncte slabe ale proiectului Ibi-102. Sperăm că şi le va însuşi. Evident că este vorba de puncte slabe alese cu grijă şi, prin urmare, uşor de combătut). În sfîrşit, la celălalt capăt al mesei, în faţa Domniei-Voastre, va fi ministrul Lucrărilor Subsidiare, domnul Agesilao Fondente, cincizeci şi doi de ani, mare şi pe punctul de a deveni foarte mare proprietar de terenuri de construcţii. Dispus să se ocupe şi de lucruri mărunte, Serviciul nostru de siguranţă ne semnalează că de două săptămîni ministrul a lăsat să-i crească mustăţile şi astfel faţa sa are acum un vag aer stalinian. Ni se prezintă „lucrat" aşa cum trebuie, cu o şireată naturaleţe, de doamna Carmen Musta, văduvă Putti.

Acest ultim personaj va deschide şedinţa, mormăind cîteva cuvinte în chip de salut adresat celor prezenţi şi o va încheia, invitînd comisia să expună proiectul nostru Ibi-102. Aveţi obişnuita pălăvrăgeală a ministrului în anexa G şi răspunsul pe care Domnia-Voastră va trebui să-l citească, în

---

[1] Fără discuţie (fr.).

anexa G bis. Cele două „lecturi" vor dura cam douăzeci de minute.

Să nu vă preocupe numeroasele puncte obscure pe care le veți descoperi în răspunsul din mîinile Domniei-Voastre. Aceste puncte obscure, sau cel puțin vagi, au fost bine studiate și puse acolo dinadins. Ele vor servi Domniei-Voastre din punct de vedere psihologic (după cum arătăm mai departe) și vor procura mulțumire celorlalți, permițîndu-le să pună întrebări și să facă obiecțiuni pe care noi le vom înlătura treptat.

Lucrurile vor decurge foarte simplu și vor fi lămurite mai bine prin informațiile mai jos enumerate.

De citit cu atenție : Serviciul nostru radio, cu sprijinul de nădejde al celui organizatoric, a așezat și fixat pe masă, în fața locului fiecăruia, un serviciu de birou. Aceste servicii din lemn suedez, lungi de cincisprezece centimetri, largi de zece și adînci de patru, conțin materiale diferite : creioane colorate, gume, ascuțitoare, un decimetru și chiar micro-microfoane de o înaltă sensibilitate ascunse cu dibăcie. Ele vor permite experților noștri (în număr de șase) să capteze intervențiile favorabile sau nefavorabile proiectului nostru Ibi-102. Serviciul de ascultare va fi într-o încăpere alăturată sălii de ședință, obținută de noi cu cheltuieli excepționale, aprobate îndată de Trezoreria generală.

Repetăm: de citit cu lucidă scrupulozitate: Domnia-Voastră să binevoiască a-şi pune ochelarii înmînaţi o dată cu aceste pagini la începutul şedinţei. Au fost confecţionaţi ţinînd seamă de lăţimea facială a Domniei-Voastre şi de felul cum se prind la ureche, constituind o realizare unică în felul ei datorată Serviciului nostru radiotehnic. În braţul stîng al ochelarilor (veţi nota că e ceva mai gros decît celălalt) se află un micro-receptor cu tranzistori, în cel din dreapta o minusculă baterie şi antenă. La amîndouă, la capătul uşor turtit şi care se sprijină pe mastoid după ureche, se află două plăcuţe subţiri vibrante care permit audiţia (fără pericol de a fi captată de altcineva). Transmiţătorul experţilor noştri e sintonizat, la o precizie micrometrică, cu ochelarii tranzistorizaţi ce sînt în posesia Domniei-Voastre. Funcţionarea lor e automată. Atunci cînd veţi desface braţele ochelarilor ca să-i folosiţi, microreceptorul intră în funcţiune. Cînd veţi strînge braţele ca să puneţi ochelarii în toc, funcţionarea bateriei va fi întreruptă.

Experţii noştri, ascultînd discuţia în jurul proiectului Ibi-102, vor avea prin urmare grijă să vă sugereze imediat cele mai potrivite, precise, sigure, strălucite răspunsuri, fie din punct de vedere economic, statistic, social, artistic, fie din punct de vedere naţional, religios şi internaţional. Noi avem încredere nu numai în perfecţiunea instrumentelor

tehnice de care dispunem, dar şi în spiritul de înţelegere al Domniei-Voastre. Binevoiţi să notaţi: de înţelegere.

În acest scop, în urma unui chibzuit sfat al secţiei noastre psihologice, am fost de părere — şi încă ţinem — ca Domnia-Voastră să ignoreze natura şi extensiunea globală a proiectului nostru Ibi-102, al cărui autorizat susţinător este tocmai Domnia-Voastră. Vă rugăm să aveţi amabilitatea de a aprecia toate circumstanţele şi veţi vedea că atitudinea noastră este justificată de finalitatea calculată a „neştiinţei" Domniei-Voastre. Numai aşa, *numai aşa*, adică neavînd o deplină cunoaştere a proiectului Ibi-102, ba, dimpotrivă, cunoscîndu-l foarte puţin, Domnia-Voastră va putea, cu sufletul liber de neaşteptate piedici, de reţineri personale, de nesiguranţe psihologice, să comunice cu seninătate cuvintele pe care *ad hoc* vi le vor sugera experţii noştri. Urmaţi-ne cu toată încrederea.

Ca o informaţie cu totul aparte, va fi suficient să ştiţi că Serviciul nostru de siguranţă semnalează în inspectorul Consiliului din Cavalcas pentru tratativele cu străinătatea pe adversarul cel mai „dur" al proiectului Ibi-102. Intervenţiile sale negative vor fi numeroase şi încăpăţînate, călăuzit cum este pe deasupra de scrisorile anonime trimese de noi. Să aveţi amabilitatea să-i primiţi intervenţiile cu o călduroasă simpatie, am spune

cu o recunoştinţă monstruoasă. În sfîrşit, Domnia-Voastră, teleghidat de experţii noştri, va putea răspunde, înfunda, combate cu claritate şi preciziune chiţibuşurile economice, juridice, sociale ale adversarului nostru. Toate acestea ne vor fi folositoare la urmă pentru că vor da ministrului Lucrărilor Subsidiare posibilitatea de a-şi reconfirma autoritatea. Această „autoritate" — ne face plăcere să vă comunicăm — ne este favorabilă nouă, mai ales după convorbirea pe care aţi avut-o cu doamna Carmen Musta, văduvă Putti în grădina Vilei Stulto şi mai mult încă după sărutarea cimentînd „relaţiile teatrale" de la sfîrşitul *Avanspectacolului*.

Nu mai sînt alte amănunte demne de semnalat. După ce vor fi vorbit toţi, va lua cuvîntul şi doctorul Compagnero. El va cere pe faţă să se voteze în favoarea proiectului Ibi-102, pentru că în acest chip vor triumfa tehnica şi interesele morale. Cu acest ultim ecou favorabil, şedinţa va fi ridicată la ora paisprezece, şi pentru faptul că — după cum sîntem informaţi — ministrul Lucrărilor Subsidiare are o întîlnire cu citata doamnă Carmen la paisprezece şi treizeci.

În concluzie : avem bune speranţe să socotim asigurată realizarea proiectului Ibi-102, la care au colaborat cu vigoare Serviciul de siguranţă, cel organizatoric, cel pentru relaţiile cu străinătatea,

cel radiotehnic şi secţia psihologică împreună cu secţiile relaţiilor publice şi de presă.

Addenda nr. 1. La sfîrşitul şedinţei, Domnia-Voastră va încredinţa ochelarii tranzistorizaţi funcţionarului din Serviciul nostru de siguranţă, care va veni să vă felicite pentru folosirea lor.

Addenda nr. 2. Domnia-Voastră va spune aceluiaşi funcţionar cum trebuie elogiaţi cei şase experţi.

Al optulea capitol

RECEPȚIA DE BUN RĂMAS

Intrarea la hotelul „Ao Funfu" — Tabloul marelui navigator Ollo Tardiis — Problemă insipidă și răspuns hotărîtor — Cîțiva dintre participanții la banchet — La sfîrșit muzică, după obiceiul local — Al cui este meritul pentru succesul proiectului Ibi-102.

Transmitem Domniei-Voastre ultima parte din *promemoria* cu privire la șederea la Cavalcas.

Recepția de adio oferită de noi va avea loc la ora douăzeci și treizeci în sălile hotelului „Ao Funfu“ adică *Palmierul*. Serviciul nostru organizatoric a ales salonul zis al *Navigatorului*. Numele acesta își are originea în faptul că pe un perete este atîrnat un tablou ce reprezintă, în haine de marinar din secolul al optsprezecelea, pe exploratorul Ollo Tardiis, originar din Cavalcas, pe cînd era comandantul velierului „Ao Strili“ adică *Steaua*. În partea de jos a tabloului, alături de un mare colac de odgon (funie de cînepă sau de manila) se află inscripția : *Puppibus et laeti nautae imposuere coronas*[1]. Este un vers din *Eneida* lui Virgiliu, dar nu-l amintiți, ca să nu-i înrăiți pe cei prezenți. În spatele *Navigatorului* se află un drapel prins de catargul trinchet care, încercat de o furtună, are o bucată de lemn ca întăritură. Sînt

[1] Și veseli năierii împodobiră pupa cu coroane (lat.).

semnele tehnice ale unor aventuri pe care nimeni nu mai știe acum să le prețuiască.

Navigatorul e pictat în picioare, pe covertă, singur, așa cum adesea e singur cel care comandă. Această singurătate e confirmată de faptul că puțini dintre cei prezenți cunosc faptele sale maritime, neștiind nici măcar că a fost al cincisprezecelea om care a înconjurat cu corabia globul pămîntesc, la scurtă vreme după Bougainville. În tablou, *Navigatorul* ține ocheanul în mîna dreaptă, ridicată la înălțimea pieptului, astfel că nu se înțelege dacă își duce instrumentul la ochi ca să cerceteze ceva ce noi trebuie numai să ne închipuim, sau dacă vrea să și-l depărteze ca să vadă bine pe cel ce-i stă în față. Gestul echivoc dă figurii sale mitice o expresie ușuratică. Și într-adevăr, a ști dacă duce la ochi ócheanul sau îl depărtează este o problemă care amuză — cine știe de ce — pe vizitatorii acestei săli și ea va fi supusă desigur și Domniei-Voastre : fiți pregătit. Dacă nimeni nu va îndrăzni să vă întrebe, doamna Prassede Compagnero vi se va adresa la un moment dat din spirit de colaborare spre a-i obține dezlegarea. Domnia Voastră să nu aibă nici o clipă de ezitare (ca ultimul vizitator, ilustrul președinte al Cucuguanei, rămas nehotărît, care luînd în considerare multe lucruri pictate pe tablou și cercetînd cu o metodologie științifică structura acelui

gest al *Navigatorului* spre a găsi indicii pro sau contra unei anume soluţii, la sfîrşit s-a declarat incapabil de a da un răspuns. Domnia-Voastră, la propunerea de a dezlega sensul gestului aceluia nesigur, fie că ea va fi făcută de doamna Compagnero, fie de alţii, să răspundeţi brusc şi peremptoriu: „Dacă ne vom feri de adevărul subiectiv, n-o să ajungem niciodată la adevărul deplin. Pentru mine *Navigatorul* a privit departe şi îşi ia acum ocheanul de la ochi să mă vadă mai bine pe mine, cel care îi stau în faţă şi aproape". Vă rugăm a da răspunsul acesta, pentru că el a şi fost inclus în darea de seamă despre recepţie, scrisă de trei ziarişti locali.

Domnia-Voastră, căruia camerista Anna i-a pus un mic crin de aur la butonieră (un crin asemănător va fi oferit tuturor bărbaţilor prezenţi, în timp ce doamnelor le va fi dat cîte unul ca broşă) va intra în salonul de recepţie precedat de doi agenţi ai noştri şi însoţit de secretarul Urfimio Mozzi. Acolo veţi primi pe oaspeţi. *Lapas*-ul va fi oferit din belşug, şi pentru a omogeniza căldura seratei care reuneşte personaje şi temperamente diverse.

Participanţii — după aranjamentul Serviciului organizatoric — sînt următorii:

1) domnul Agesilao Fondente, ministrul Lucrărilor Subsidiare;

2) doctorul Tacco Stacchi, ministrul Emancipării Feminine ;

3) trezorierul Astuzi de Largas, reprezentîndu-l pe preacuviosul Mattia Cuselli ;

4) vicepreşedintele Gianpaolo Godergis, reprezentîndu-l pe nobilul preşedinte ;

5) deputatul Banchetti, cu soţia Adelia ;

6) deputatul Taglia, cu soţia Fatima şi fiica Ursula ;

7) baronul (bancher) Jeronimus Coulange de Mitter, cu fiica Betty ;

8) doctorul Venceslao Compagnero, cu soţia Prassede şi nepoata Filippina ;

9) domnul Mike Stulto, cu soţia Virgiglina ;

10) doamna Carmen Musta, văduvă Putti, care are ca însoţitor pe mimul Carlos Vanavia ;

11) profesorul Giulio De Matta, însoţit de o tînără elevă a sa, domnişoara Eva Evanski ;

12) contele Joseph De Capelli-Frati, însoţit de doamna — nobilă — Giuditta Bolla ;

13) actriţa Elisabeta Ortas, care va avea ca însoţitor (inutilizabil) pe balerinul Muski ;

14) regizorul Mark Goddo, însoţit de diva locală, domnişoara Tula Tulla, interpreta filmelor *Iubire rece* şi *Intr-o seară, în casă ;*

15) scriitorul Adam Scempiof, care a acceptat să pregătească o interpretare social-umanistică a proiectului Ibi-102 ;

urmează alţi paisprezece invitaţi, balast a cărui menţionare este inutilă. Din cauza unor obligaţii neprevăzute, domnul Ciu Cien-fu nu va putea să participe (vedeţi în anexa H simpatica scrisoare de scuze chinezeşti scrisă de pomenitul domn).

Lista mîncărurilor a fost întocmită cu ajutorul domnului Mike Stulto, căruia Domnia-Voastră nu va uita să-i mulţumească. Distribuţia locurilor a fost stabilită de Serviciul nostru organizatoric de comun acord cu doamna Carmen Musta văduvă Putti, care, ţinînd seama şi de fericita încheiere a operaţiei Ibi-102, va sta la dreapta Domniei-Voastre. Masa fiind dreptunghiulară, Domnia-Voastră veţi sta — veţi prezida — din centrul uneia din cele două laturi mai lungi. La dreapta, după cum am spus, doamna Carmen şi, la stînga, domnişoara Betty Coulange de Mitter. Tînăra a acceptat invitaţia făcută în timpul întoarcerii de la vizita pe şantier şi prin urmare doreşte să vă vorbească despre amănuntele călătoriei şi despre şederea sa la noi. (Notă : această călătorie-vizită e socotită interesantă — şi vrednică a fi exploatată în diferite feluri — de Serviciul nostru de siguranţă). În faţa Domniei-Voastre, la centrul celeilalte laturi mai lungi a mesei, va sta doamna Prassede de Compagnero, extaziată şi recunoscătoare (faţă de noi) pentru că are la dreapta pe ministrul Emancipării Feminine şi la stînga pe ministrul Lucrărilor

Subsidiare. Celelalte locuri corespund ierarhiei locale, nedemnă de atenţia Domniei-Voastre. În sfîrşit, sociabilitatea spontană şi degajarea în orice conversaţie vă vor fi unica mîngîiere la această ultimă corvoadă.

Va trebui *totuşi* să susţineţi din nou, cu Carmen Musta văduvă Putti, veridicitatea pasiunii Domniei-Voastre pentru teatrul experimental, care pentru subvenţionatoare (acum subvenţionată de noi) este „o formă de dialog cu necunoscutul“ sau o „cercetare metempirică“ sau „un punct, un mod, un mesaj de viaţă vie“, după cum am aflat extrapolînd unele afirmaţii (?) făcute de sus-numita doamnă. Îi veţi face un adevărat dar, istorisindu-i o parte din convorbirea cu nobilul preşedinte, aceea în care Domnia-Voastră a apărat cu o sinceritate militară circulaţia nudului feminin, cel puţin pe hîrtia tipărită, ca principiu de educaţie estetică. Spre a contrabalansa prezenţa acestei persoane care stă la dreapta Domniei-Voastre, vă veţi putea replia la stînga pe graţia lui Betty, căreia îi sînt inutile acele sfaturi pe care le cunoaşteţi prea bine : *keep your school girl complexion* [1] (axioma e în fiinţă) sau *keep kissable* [2], întrucît şi această sentinţă are probabilitatea să fie adevărată încă

---

[1] Păstrează-ţi tenul de şcolăriţă (engl.).
[2] Care îmbie la sărutat (engl.).

mulţi ani. Vă va fi plăcut să întreţineţi pe tînăra şi viitoarea noastră vizitatoare despre lucrurile vesele, agreabile de care se va putea bucura cînd va fi oaspetele nostru. Vom desăvîrşi astfel intenţia de a lăsa în lumea feminină din Cavalcas o amintire excelentă : pe de o parte maturei şi versatei Carmen, iar pe de altă parte proaspetei şi neatinsei Betty.

Masa va dura o oră şi treizeci de minute. La desert, doctorul Venceslao Compagnero va ţine un scurt toast, întorcîndu-se la declaraţia că realizarea concretă a proiectului Ibi-102 deschide un viitor nou Cavalcas-ului. Nu e nevoie să răspundeţi oratoriei scămoşate a doctorului „nostru" Compagnero. Va fi suficient ca Domnia-Voastră să ridice paharul invitînd în tăcere la un toast general.

Obiceiul la Cavalcas este să se sublinieze sfîrşitul oricărei mese de gală cu o bucată muzicală, ascultată de toţi într-o linişte desăvîrşită şi o imobilitate păstrată cu încăpăţînare. *Tradunt* că ar fi vorba de o şiretenie ca limbile să se mai odihnească sau spre a se da timp de meditaţie asupra celor spuse în entuziasmul banchetului, asupra celor ce vor mai trebui să fie spuse spre a se vedea măcar ce s-a spus prea mult sau să se îndrepte în orice caz unele neglijenţe. Urmaţi acest obicei şi nu vă îngăduiţi să-l călcaţi sub nici un motiv : tăcere, imobilitate, chiar dacă în neastîmpărul ei noncon-

formist doamna Carmen v-ar şopti vreo vorbă la ureche. „Repaosul" muzical va fi executat de o mică, dar nu foarte bună orchestră, care va apărea pe neaşteptate la picioarele *Navigatorului*. Va fi cîntată o *Sonată în do minor*. Domnia-Voastră, de îndată ce va putea să vorbească din nou, să nu aibă nici o îndoială în a-i recunoaşte lui Scarlatti acea gingăşie care aici îşi află inspiraţia ei în duioase amintiri de o dulceaţă tipic napoletană.

Din acest moment, nu mai avem ce instrucţiuni utile să vă comunicăm. Proiectul Ibi-102 a fost aprobat cu o adevărată eleganţă, datorită incontestabil înaltei colaborări a Domniei-Voastre. Simpatia populară (născută prin ajutorul dat cerşetoarei de pe Bulevardul Victoriilor), simpatia oficioasă (născută o dată cu vizita la şantierul „Ao strili povorni"), simpatia oficială (născută în urma vizitelor la preacuviosul Mattia Cuselli şi la nobilul preşedinte) şi simpatia particulară (născută din raporturile Domniei-Voastre cu Carmen Musta văduvă Putti, cu perechea Compagnero, cu baronul-bancher Jeronimus Coulange de Mitter, cu fiica zisului baron-bancher, cu domnul Stulto şi soţia sa Virgiglina, cu deputaţii Banchetti şi Taglia) sînt terenul în care se ascund rădăcinile proiectului Ibi-102. Colaborarea foarte preţioasă a Domniei-Voastre, realizată cu rezerva care vă e obişnuită,

va fi tema dării de seamă ce se va citi la viitoarea adunare a Consiliului conducerii.

Addenda. Comunicaţi secretarului Urfimio Mozzi cum doriţi să încheiaţi şederea la Cavalcas şi cînd doriţi să vă întoarceţi la Sediu. Serviciul organizatoric vă va satisface toate dezideratele.

POVESTEA PISICII

Coordonatorul acestui dosar se hotărîse la început să ofere cititorului şi anexele indicate treptat cu cîte o literă (A, B, C etc.) în *promemoriile* alăturate. Ideea a căzut de la sine, după lectură. Erau nişte simple zdrenţe ale unei proze omagiale, copilăresc optimiste şi mincinoase, de o înfiorătoare ipocrizie : spre confirmarea răbdării populare, fie într-un regim totalitar, fie într-un regim democratic. Toţi, într-adevăr, suportă permanenta afişare de surîsuri, nesfîrşita paradă a strîngerilor de mînă (la sosiri, la plecări, în vizite, în întîlnirile cu oameni aşa zişi reprezentativi) fără să fie apucaţi de greaţă.

Cîndva, puţini regi ofereau popoarelor lor, dar foarte rar din cauza dificultăţilor de comunicaţie, astfel de distracţii de bun augur, care la puţină vreme se dovedeau goale de orice adevăr. Acum, cînd şi aerul e o cale rapidă la îndemînă, orice preşedinte, ministru, subsecretar, ambasador, general sau chiar prefect, orice mare antreprenor

public sau particular salută și primește saluturi de vorbe goale, adormitoare și de rea-credință, ca acelea care, din păcate, puteau fi citite și în anexele acestei *minunate călătorii.* Astfel coordonatorul dosarului n-a avut — precum s-a spus — îndeajuns curaj ca să dea la iveală un *remake*[1] al unei idioțenii și al unei pierderi de vreme generale.

Totuși, dintre anexe, una singură prezintă oarecare interes: aceea cu privire la denumirea de *Podul pisicii* dată marelui pod din Cavalcas, pe care cititorul a găsit-o la pagina 64. E o poveste care i-a fost atît de mult pe plac lui James Joyce, încît a narat-o într-o scrisoare adresată nepotului său Stefan.

Cavalcas-ul suferea în vremurile vechi, spune prin urmare povestitorul, pentru că locuitorii lui n-aveau un pod peste marele fluviu și erau mereu încurcați și împiedicați la mers de traversările încete, periculoase și costisitoare. Să-l construiască nu le era posibil, din lipsă de bani. Diavolul, totdeauna la curent cu dorințele oamenilor, se hotărî să intervină. Se prezentă primarului din Cavalcas oferindu-i — arogant — următorul schimb : podul, cu cele unsprezece arcade va fi făcut într-o clipă, dar primul suflet care va trece pe el va fi predat constructorului. Primarul a găsit propunerea ac-

[1] Cîrpăceală (engl.).

ceptabilă, răspunzînd că, în ce-l privește, socotea afacerea ca și încheiată. În noaptea următoare diavoleasca minune a fost înfăptuită și a doua zi dimineața cavalcasienii priveau podul năuciți. Primarul, isteț, făcuse în așa fel ca nimeni să nu-l poată „inaugura", pentru că o asemenea sarcină i se cuvenea lui personal, ca primă autoritate a orașului. El se arătă, în adevăr, puțină vreme după revărsatul zorilor ; ținea sub brațul drept, strîngînd-o la piept, o cogeamite pisică iar în mîna stîngă o găleată plină cu apă. Toți se întrebau : să fi înnebunit primarul ? Ajuns la capătul podului, puse jos pisica și vărsă apa peste ea. Dar nu toată deodată, ci puțin cîte puțin, ca s-o îndemne treptat la fugă. Mai întîi supusă, de frică, pisica o luă apoi la goană drept înainte. Cavalcasienii au văzut atunci ceva arzînd la celălalt capăt al podului : era diavolul care, înhățîndu-și primul suflet, fugea urlînd : „Cavalcasienii dracului, nu sînteți oameni, sînteți numai pisici".

ACTUL UNIC AL LUI ENEMA

Coordonatorul acestui dosar a reuşit să-şi procure o copie dactilografiată a „actului unic“ al lui Enema, intitulat *Avanspectacol*, despre care se vorbeşte, în treacăt, în al şaselea *promemoria*. A fost îndemnat la acest lucru înainte de toate de rezumatul lui confuz din pomenitul *promemoria* şi de rîndurile seci şi pretenţioase cu care e prezentat şi totodată lichidat. Dacă a rămas necunoscut protagonistului din O *minunată călătorie*, nu înseamnă că nu trebuie să-l cunoaştem noi. Este o revanşă pentru cel silit la marşuri obositoare sau deplasări în incinta oraşului şi o dovadă că stînd pe loc afli de multe ori lucruri necunoscute celor care călătoresc.

Acestea fiind spuse, coordonatorul acestui dosar vrea să mai comunice încă două lucruri.

Primul : se va nota la pagina 94 o frază pronunţată de magnetofon, care spune : „Generaţia care se ridică rareori o laudă pe cea care coboară“.

Dar în textul original al piesei *Avanspectacol* se afirmă contrariul şi anume : „Generaţia care coboară rareori laudă generaţia care se ridică".

Cu toate că sînt verosimile şi una şi cealaltă versiune, putem face prin deducţie un comentariu, răutăcios sau folositor. Pentru cel răutăcios : e cu putinţă ca traducătorul să fi voit să vîre un cui în inima protagonistului — desigur om în vîrstă — din această *Minunată călătorie*. Pentru cel folositor : nu trebuie să te încrezi niciodată în traducerile făcute în grabă.

Al doilea lucru e acesta : coordonatorul a făcut cercetări spre a afla ce opinie aveau despre *Avanspectacol* criticii din Cavalcas. Consultînd cotidienele locale, a trebuit să admită că toate aceste ziare s-au arătat, în părerile lor, mai puţin severe decît anonimul şef de serviciu al presei proiectului Ibi-102. Chestiunea contează prea puţin. De luat în seamă e faptul că publicul s-a arătat entuziast şi judecînd după acest entuziasm putem vedea din ce aluat e făcut.

AVANSPECTACOL

act unic de Enema

Persoanele

mama
fiul
soția (fiului)
primul actor
al doilea actor
actrița
regizorul
camerista (care va fi și actrița)
un magnetofon

Podul unui castel, depozit de geamantane și de mobile părăsite devenit „biroul" fiului. Pînze de păianjen ici și colo. Un magnetofon pe o măsuță. În fundul scenei un chepeng care se mișcă. La dreapta o ușă. La stînga, în fața

ușii, un fotoliu. Un manechin de lemn a cărui față reproduce un tablou de Picasso (două nasuri, un ochi enorm, unic etc.) Pe un șevalet, alături, un tablou : reprezintă portretul unei femei frumoase, făcut în ulei.

Se ridică cortina. În scenă se află mama, fiul, nevasta fiului. Cele două femei îl privesc pe fiul-soț, care este îmbrăcat în haine din secolul al optsprezecelea : fracul e azuriu, dantelele îi cad sub bărbie, ciorapi albi, pantofii de lac cu catarame de argint. Toți trei stau nemișcați, ca niște statui de ceară.

După o jumătate de minut se aude o lovitură de tunet. Imediat : acțiune.

MAMA (*șezînd în fotoliu, ca deșteptîndu-se dintr-o dată și îndreptîndu-se spre fiu*) : La urma urmei eu sînt mama ta. La urma urmei sau înainte de toate ?

SOȚIA : Înainte de toate și eu sînt soția ta.

FIUL (*le măsoară cu privirea, ca și cum le-ar vedea pentru prima oară*) : Ah, ne-am prezentat cu toții. Familia s-a reunit în exponenții ei majori și supraviețuitori : mamă, soție, fiu și soț. Ah, ah, ah.

În timp ce vorbesc, redevin nemişcaţi ca nişte statui. Se ridică chepengul în fundul scenei. Ies unul după altul primul, al doilea actor şi actriţa. Se aşază în faţa publicului, ignorînd pe cei de pe scenă.

PRIMUL ACTOR (*declamînd*): Doamnelor, domnilor, sîntem constrînşi la anumite convenţiuni.

AL DOILEA ACTOR: Doamnelor şi domnilor, din nefericire sîntem la teatru.

PRIMUL ACTOR (*declamînd*): Participaţi mai mult decît noi la reprezentaţie. Aţi plătit, ca să staţi acolo unde sînteţi. O spun cu tot respectul cuvenit celor intraţi gratuit, cu bilete de favoare.

ACTRIŢA (*autoritară*): Pretaţi-vă la joc, că merită. La sfîrşit veţi bate din palme, cu căldură: veţi face figură de oameni inteligenţi.

PRIMUL ACTOR: Prost crescută.

AL DOILEA ACTOR: Pui de tîrfă.

ACTRIŢA (*indiferentă la insulte*): Dacă voiţi n-aveţi decît să fluieraţi la sfîrşit. Şi pentru ignoranţă e libertate.

PRIMUL ACTOR: Termină. Nu mai face pe degajata.

AL DOILEA ACTOR: Şi-apoi fă bine şi nu spune lucruri care nu sînt în text. Marele Enema nu scrie asemenea prostii.

ACTRIȚA *(visînd cu ochii deschiși, aeriană)* : Nu știu încă ce va trebui să joc astă seară. Cine și ce voi fi ? Ieri eram morfinomană, prostituată, îmi schimbam iubitul la fiecare act. *(Recitînd prost.)* Ah, ieri ! Ieri locuiam într-un vis, aveam o viață desfrînată cum și-o imaginează numai cititoarele colecției ABC... Acum *(revenindu-și)* poate că voi fi o împărăteasă în exil, cu o rentă de trei milioane lunar, cu o nesfîrșită tristețe în ochii verzi, cu memoriile gata de a fi publicate într-o revistă...

PRIMUL ACTOR : Ce caraghioslîc !

AL DOILEA ACTOR : Ce minunat !

ACTRIȚA *(autoritar-capricioasă)* : Inversați, inversați.

PRIMUL ACTOR *(prudent, ca și cum ar fi fost vizat de o aluzie plicticoasă)* : Ah, înțeleg. Trebuie să spun : ce minunat !

AL DOILEA ACTOR : Și eu trebuie să spun : Ce caraghioslîc.

ACTRIȚA : Puișorii mei adorați... Vedeți ? Părerile sînt și vor rămîne totdeauna nesigure : ce caraghioslîc, ce minunat — ce minunat, ce caraghioslîc ! E o judecată despre epoca noastră sau, poate, despre ceea ce jucăm.

PRIMUL ACTOR *(actriței)* : Trebuie s-o spui tu.

AL DOIILEA ACTOR (*spre public*) : Trebuie s-o spună ei.

ACTRIȚA : Ei ? Ah, ah, ah. Ei ? Ei ?

Coboară prin chepeng, întîi primul actor, apoi al doilea. În timp ce așteaptă, actrița va imagina un dans. Chepengul se închide cu o bufnitură supărătoare.

FIUL (*însuflețindu-se*) : Am auzit glasuri. Chiar și o lovitură.

MAMA (*soției*) : Nu-i răspunde. Vrea să ne tragă pe sfoară. N-a fost nici o lovitură și nu s-au auzit glasuri.

SOȚIA : Înainte de a se face seară îți vei scoate hainele astea de carnaval. Ceilalți nu știu că te deplasezi în timp, și că trăind cu două secole în urmă, te îmbraci așa, după cum, trăind cu două secole în viitor, pictezi așa (arată tabloul de pe șevalet) și dintr-un model frumos faci o papară pretențioasă.

FIUL : Firește, încă n-am ajuns pînă la capăt. Peste două secole oamenii vor începe să picteze din nou, vor începe să descopere din nou... (*Face un gest care înseamnă că ar fi inutil să continue.*) Peste două secole, în sfîrșit, nu vor mai fi disperările, golurile sufle-

tești de-acum. Va străluci un soare oarecare... În fond oamenii vor să se învețe unii pe alții să fie ceea ce sînt : cinstiți și buni. Ce oboseală !

SOȚIA *(batjocoritoare)* : De ce nu spui lucrurile acestea în timpul consiliului de administrație ?

MAMA *(promptă)* : E prea devreme, scumpa mea ! O spune și preacucernicul Cuselli : poporul se coace încet. Ah, foarte încet !

SOȚIA : N-ar trebui să-l mai frecventezi pe preacucernicul Cuselli. Te hipnotizează.

Pe ușa din dreapta intră camerista.

FIUL *(privind camerista)* : Oh, scumpo.

Camerista îi răspunde cu un surîs echivoc.

SOȚIA *(cameristei)* : Și tu auzi lovituri și glasuri ? Cine te-a chemat ?

MAMA : Am chemat-o eu.

FIUL : Ah, bine.

SOȚIA : Ce inițiative !

MAMA : Ne aflăm într-un vechi castel ; nu e nimic ciudat că există glasuri, lovituri, umbre și oameni ca noi. *(Se ridică, merge pînă la marginea scenei, se adresează publicului, parcă uitînd de cei de pe scenă.)* Proletari,

mic burghezi, pătură mijlocie, înaltă și foarte înaltă, potentați de tot soiul, toți visați să trăiți într-un castel. Vedeți-vă de treabă : e incomod, e vanitos. În ce mă privește, mă simt mai bine în cele patru camere ale mele, pe care revoluția le-a dărîmat de parcă ar fi fost de plăcintă. Amin. Amin. *(Face un gest ca și cum ar răsturna în sală un munte de amintiri. Se-ntoarce și se adresează tovarășilor de pe scenă.)* Prin urmare : am chemat-o eu. E bine ? Acum v-ați liniștit ? *(Cameristei, cu răbdare.)* Așteptăm un prieten. Prieten e poate prea mult spus : un cunoscut. În sfîrșit o persoană pe care o cunoaștem din auzite...

FIUL : Rușine, e un personaj celebru.

SOȚIA : Și eu îl cunosc. *(Adresîndu-se mamei, cu răbdare.)* E cunoscut de toată lumea, chiar și în străinătate.

FIUL : E un personaj important, un simbol, o emblemă. Afirmă că multe lucruri sînt cu susul în jos și ne face să înțelegem că nouă puțin ne pasă.

SOȚIA : Vorbe goale. Sîntem bucuroși că a primit invitația noastră.

MAMA *(plictisită)* : Simbol sau emblemă, cum vreți. *(Cameristei.)* Cînd sosește acest domn

simbol sau domn emblemă, să-l aduci numaidecît aici.

SOȚIA : Ești nebună.

MAMA : Ascultă-mă. Va fi numaidecît în atmosfera lui.

FIUL *(declamînd, cantabil)* :

A tronului splendoare
Face păcatul floare,
Oroarea-și schimbă haina
Și totul e virtute.

CAMERISTA *(răpită)* : Ah, ce talent.

MAMA *(fiului)* : Hai, repetă-ți lecția, continuă să uimești lumea ca întotdeauna. Oh, ce încurcătură... ce încurcătură...

În timp ce mama vorbește, fiul se duce la magnetofon, îl pune în mișcare. Stă lîngă el, dar cu fața la public și mișcă buzele ca și cum ar fi el cel care vorbește.

MAGNETOFONUL : Generația care coboară rareori o laudă pe cea care se ridică *(Pauză)*. Regimurile slabe provoacă nenorocirea popoarelor. Regimurile tari le și ruinează. *(Pauză)* De la o gură la alta cuvintele își schimbă greutatea și înțelesul. *(Pauză)* Apologia stricăciunii face suportabile pînă și viețile sfinților.

FIUL *(oprind magnetofonul)* : Bine zis : apologia stricăciunii...

MAMA : A cui e vocea ? O cunosc.

FIUL : E vocea lui Giovanni, care ne servea anul trecut. Tatăl meu nu mi-a spus niciodată asemenea lucruri. M-am distrat cînd l-am pus pe cameristul meu să mi le spună.

MAMA *(cameristei)* : Pe tine te-a amuzat ?

CAMERISTA : Aş spune că nu. Am fost însă învăţată că trebuie să interpretez totdeauna dorinţele stăpînilor şi, prin urmare, mi se pare că trebuie să spun şi eu da.

FIUL : Foarte cuminte, interpretează, interpretează. De asta votezi cum vor popii. Cînd vei vota altfel, vom începe noi să interpretăm ceea ce doreşti tu.

MAMA *(cameristei)* : Aceste vorbe, într-adevăr ar trebui să te distreze, dar e încă prea devreme. O spune şi cuviosul Cuselli. Deocamdată gîndeşte-te să-l aduci aici pe domnul acela : simbolul.

Camerista iese.

FIUL *(arătînd magnetofonul cu degetul)* : Pot să mai ascult vocea lui Giovanni ?

MAMA *(înfuriată)* : Destul, destul. Eşti un nesocotit şi trebuie să-ţi spun un lucru : ştii ce-am făcut ca să chem camerista ? Alături, în spatele fotoliului, e un clopoţel secret. Îl pusese tatăl tău în 1919, în timpul ocupării fabricilor. Se ascunsese aici şi clopoţelul îi era de mare folos. Chema pentru mîncare, pentru băutură, pentru tot. Trebuia să i se aducă şi un hîrdăiaş.

SOŢIA : Încă un secret de familie. În fiecare zi mai descopăr unul. Însă ieri... ieri am dat peste o taină mai gravă. El, el *(arătînd pe fiul-soţ)* o giugiulea pe cea care-a venit acum cîteva minute. Cum o cheamă...

MAMA : Draga mea *(arătîndu-şi fiul)*, el susţine că e o actriţă care joacă rolul de cameristă în casa noastră.

FIUL : Mă voi justifica numaidecît. Am făcut o confidenţă benzii magnetice. *(Deschide un carnet şi citeşte o însemnare.)* De la rotaţia 86 la 125. Aşteptaţi, scumpelor. Glasul e al meu. *(Se duce la magnetofon şi îl pune în mişcare.)*

MAGNETOFONUL : Sînt suflete frumoase cărora le preţuim corpul. Omul, cînd nu e ţinut din scurt, e un animal erotic. Există în el un cutremur inspirat, un fel de pulsaţie care generează numeroase animale. Aceste ani-

male sînt formele pe care anticele popoare terestre le atribuiau lui Dumnezeu...

SOȚIA *(isteric)*: Destul, nu mai pot. *(Fiul-soț oprește imediat magnetofonul.)* Ești un scîrbos: îți justifici toate provocările tale, viciile tale.

FIUL *(brusc adresîndu-se numai publicului și uitînd de cei de pe scenă)*: Vă vorbesc vouă, pentru că puteți să mă înțelegeți. Mai mult sau mai puțin aceleași păreri le vedeam în ochii celor ce alcătuiau comisia internă a fabricii, îndată după așa zisa revoluție. Vreți să vă spun ce cred eu? Aveau mai multă dreptate ei decît nevastă-mea acum. Cu toate acestea... *(pauză, mimează cîțiva pași de menuet)* cu toate acestea am dres-o cu șiretenie, cu iscusință și chiar cu avantaje reciproce. Aș vrea să vă explic cum văd eu lucrurile, și nu cum le vede un oarecare ministru al Progresului Continuu.

MAMA *(înfuriată.)*: Te rog, fă-mi plăcerea și vorbește cu noi: cu mama ta și cu soția ta. Lasă străinii. La urma urmei, nu sînt nici măcar subalternii tăi. Nu înțeleg de ce ar trebui să te asculte. *(Pauză.)* Dar cum spunea chestia aia, ma... ma, magnetofonul, în sfîrșit Giovanni? Cel care merge în jos nu vorbește bine de cel care merge în sus?

FIUL : Sensul este acesta. Da. Sus și jos, a merge în sus, a merge în jos. (*Capricios, arătîndu-și soția.*) Dintre noi doi, cine merge în sus și cine merge în jos ?

SOȚIA (*împăciuitoare*) : Coborîm împreună. Încet, încet, o zi după alta. Cîtă lume ne ține tovărășie : americani, chinezi, ruși, laponi...

FIUL : Poezie de rîs. Te refugiezi în pietismul cosmic și nu pricepi că ești cu dosul pe pămînt, în timp ce în jurul tău toate se mișcă și urcă, merg în sus, merg în sus.

MAMA : Totdeauna pierdeți timpul discutînd așa?

SOȚIA (*deodată, hotărîtă*) : Dă-mi o sărutare. Am poftă de o sărutare, cum ai poftă într-o după-amiază caldă de vară de un pahar de apă. (*Se apropie de fiul-soț.*) Poezie ușoară ? Mă doare-n cot.

FIUL : Nu cere lucrurile la timp nepotrivit. (*Se uită în sală ca și cum ar căuta pe cineva.*) Sîntem aici în fața a o sută de persoane (*pauză*). Poate că exagerez, dar în fine, cineva din sală poate să mă spioneze : Niște străini, cum zice soacră-ta. Nu sînt nici măcar subalterni.

SOȚIA : Eu nu văd pe nimeni.

FIUL : Sînt, crede-mă.

MAMA : Iar discutați. Ce plictiseală !

SOŢIA *(reluînd replica fiului)* : Chiar dacă sînt, ce-mi pasă mie ? Sînt desigur oameni care merg şi la cinema. Vor fi văzut cîteva sărutări. Lasă-i să privească.

MAMA : Nu mai există nici un respect uman.

FIUL *(reluînd replica soţiei)* : Îi transformi în mici vicioşi, în pervertiţi microscopici : să vezi, să vezi, să vezi ! De-ar şti nobilul nostru preşedinte ! *(Pauză. Apoi, întors spre public şi uitînd de cei de pe scenă.)* Noi, acum, ar trebui să ne sărutăm. Dar voi, care sînteţi jos în sală, aţi putea s-o faceţi în faţa noastră ? Să inversăm rolurile, să inversăm — zic — rolurile. Jucaţi o scenă scurtă, aceea a unei sărutări, scenă care reuşeşte destul de bine tuturor. Cine vrea să înceapă — să înceapă : noi *(se întoarse arătînd pe mama şi soţia sa)* sîntem spectatori.

SOŢIA *(trăgîndu-l violent de braţ)* : Nu bate cîmpii. Nu deranja străinii. Dă-mi ce-ţi cer, ce vreau. E în rol *(îl îmbrăţişează, îl sărută)*.

FIUL *(smulgîndu-se)* : Gata.

MAMA : Ce tip ! Eu l-am adus pe lume.

SOŢIA : De ! Nu ştii niciodată ce-aduci pe lume. Şi Enema ăsta, care scrie asemenea acte unice, cu ce vine pe lume ? *(Adresîndu-se fiului-*

soț, peremptorie.) Termină odată cu aerele tale. Reușești să mă plictisești.

FIUL : Ce rafinat ar fi să spui toate lucrurile acestea în chinezește. *(Publicului, uitînd de tovarășii de pe scenă.)* Formați-vă urechea, învățați limbi noi, lărgiți-vă orizontul de politică internațională. În limba chineză „nu mă plictisi" se spune : ni cen tao ien. Sună bine ? *(Se rotește adresîndu-se soției.)* Repetă, arată că ești poliglotă și proiectată în viitor.

SOȚIA : Ni cen tao ien.

FIUL : Bravo. Acum *(adresîndu-se mamei)* repetă și tu.

MAMA : Ești nebun. Ți-o spun eu, care sînt mama ta : ești nebun.

Mama, nemaivoind să asculte, dă din mîini și se îndreaptă spre ușă. Fiul aleargă după ea.

FIUL : Dacă te duci jos, fă-mi un serviciu : spune celor doi actori și actriței să urce. Nu trebuie să lași niciodată subalternii să lenevească.

Mama iese.

SOȚIA : Altă descoperire splendidă a ta. *(Cu ironie.)* Să închiriezi trei nenorociți, cum ai închiria un automobil. Să-i aduci aici pentru o reprezentație particulară.

FIUL: Nu mai bombăni. Va fi o serbare frumoasă, oaspeții noștri vor fi mulțumiți. O serbare frumoasă, îți spun: numai în momentele de criză se fac nebunii, n-o știai? Nașterile sînt totdeauna grele, agoniile sînt totdeauna strălucitoare.

Mama iese. Fiul-soț și soția rămîn nemișcați în atitudinea pe care o aveau la ieșirea mamei, timp de o jumătate de minut. Apoi, din chepeng, ies unul după altul, primul, al doilea actor și actrița.

PRIMUL ACTOR: Sănătate.

AL DOILEA ACTOR: Salve.

ACTRIȚA: Salve! *(Văzînd cu întîrziere soția.)* Oh, iertați-mă. Bună seara, doamnă.

SOȚIA *(privind pe rînd soțul și actrița)*: Vă cunoașteți, nu-i așa?

PRIMUL ACTOR *(grăbit să abată discuția)*: Complimentele mele pentru minunatul costum pe care-l purtați. *(Arată spre costumul din secolul al optsprezecelea.)*

SOȚIA *(continuîndu-și vorba)*: Vă cunoașteți, și atunci *(adresîndu-se actriței)*, nu vi se pare că e un om plictisitor?

ACTRIȚA: N-aș zice. E nerăbdător. Asta e.

SOȚIA: Vorbește mereu și prea mult.

ACTRIȚA : E distractiv, amuzant.

SOȚIA : Găsiți ? Ce caraghioslîc. Amuzant !

În acest timp fiul-soț bate din palme ca să atragă atenția celor doi actori, se apropie de ei.

FIUL : Cum știți, astă-seară am vrea un spectacol frumos — zic bine ? — pe care să-l oferim invitaților noștri. Teatrul castelului pare anume făcut pentru așa ceva. L-aș numi de buzunar. După dumneavoastră, ce s-ar putea reprezenta ?

PRIMUL ACTOR : Un text inteligent.

AL DOILEA ACTOR : Un text care să dea fiori.

ACTRIȚA *(volubilă) :* Eu sînt pentru poeziile îndrăznețe.

SOȚIA : De pildă ?

ACTRIȚA *(uitînd de cei de pe scenă, care vor rămîne nemișcați ca niște statui de ceară, și adresîndu-se publicului, ca pentru o dicțiune-probă academică) :*

La sînul dulce al frumoasei Clori,
Tirsi, care simțea aproape
Ora din urmă pe grelele-i pleoape
„O, suflete", îi spuse, „te află moartea fericită".
Dar ea : „Așteaptă, vai, iubitul meu",
Suspină blînd cu suflul cel din urmă.

„Atît de crud să fii spre-a merge către moarte
Fără mine? Doar împreună ţi-am făgăduit
Să lăsăm lumea şi acum cînd simt
Cortegiul nefiinţei lîngă mine,
Vreau ora grea să bată pentru amîndoi."
Se strînse-n el uşor şi vocea-i solitară
Răspunse trist cuvintelor voioase.
Suprem noroc al ei, cînd gură-n gură
Îngemănaţi piereau şi dulcea zgură
A morţii le cădea pe ochii înfioraţi.
Şi-n timp ce rupte sunete curmară întrebările,
Pe buze le-ngheţară sărutările.

FIUL : Bine ! Cine a scris, cine a descris... acest fel de a face dragoste ?

ACTRIŢA : Torquato Tasso, un poet italian.

FIUL : Mulţumesc. Desigur, e un autor care nu se discută. Dar ajunge asta ? Nu cred. „El expiră / prin gura ei" ! Astăzi cerul gurii ne-a ajuns la un anume grad de insensibilitate. Trebuie să am nişte notiţe *(Se uită în carnet, răsfoieşte repede.)* Iată, începînd de la turaţia 47 încolo. *(Se duce la magnetofon, îl pune în mişcare.)*

MAGNETOFONUL : Adevărata morală nu se sinchiseşte de morală. *(Pauză. Fiul dă din cap arătînd că nu e ceea ce caută.)* Dacă ne înţelegem, nu ne mai rămîne nimic de spus.

(Pauză. Dă din cap ca mai sus.) Cînd vedem pe anumiţi inşi că îşi însuşesc o părere de-a noastră şi că o apără, simţim numaidecît dorinţa de a o schimba.

FIUL *(oprind pripit magnetofonul)* : Chiar dacă nu avem păreri temeinice despre reprezentaţia noastră, vă invit să le schimbaţi.

PRIMUL ACTOR : Să schimbi e întotdeauna uşor.

AL DOILEA ACTOR : Se face într-o clipită, ca în viaţă.

Primul şi al doilea actor îşi scot hainele, se tăvălesc pe jos, îşi pun la gît un fular roşu, se scarpină. Luminile rampei se micşorează. Un reflector puternic va fi îndreptat spre cei doi actori. În depărtare o muzică insipidă.

ACTRIŢA *(trecînd într-un colţ al scenei, ca şi cum ar citi un text explicativ)* : Sîntem la intrarea într-o cîrciumă. Aceşti doi vagabonzi au strîns toată ziua chiştocuri, au mîncat ciorba călugărilor. N-am multă încredere în ei. Sînt foarte răi clienţi. Aştept pe unul care vine cu camionul, un camion plin de crini albi. Dacă îmi permiteţi, o să fumez pînă una alta o ţigară *(caută între sîni şi scoate ţigara, chibriturile şi aprinde).*
Pauză lungă.

PRIMUL ACTOR *(celui de-al doilea, bătîndu-l pe spate)* : Pot abuza de amabilitatea ta ?

AL DOILEA ACTOR : N-ai decît. Abuzurile celorlalți îmi întăresc caracterul.

PRIMUL ACTOR : Atunci spune-mi : ce faci ?

AL DOILEA ACTOR : Aștept.

PRIMUL ACTOR : Ce aștepți ?

AL DOILEA ACTOR : Aștept să treacă.

PRIMUL ACTOR : Ah, nu trece, nu-ți face iluzii.

AL DOILEA ACTOR : A trecut întotdeauna.

PRIMUL ACTOR : Dar de data asta nu va trece.

AL DOILEA ACTOR : Și dacă nu aștept, ce fac ?

PRIMUL ACTOR : Fă cum fac eu : nu mă gîndesc.

AL DOILEA ACTOR : E ușor de spus, dar totdeauna sfîrșești prin a te gîndi. Eu aștept să treacă.

PRIMUL ACTOR : Nu trece. Nu va trece. Nu mai poate să treacă.

AL DOILEA ACTOR : Ba trece, simt că trece. Iată, a trecut *(cade mort)*.

Se aprind din nou luminile. Fiul-soț își deschide brațele descurajat.

FIUL : Nu, nu. Prea subtil pentru invitații mei. Și-apoi nu există acțiune. Ce fel de culegători de chiștoace sînteți ?

Primul şi al doilea actor se ridică, îşi scot fularul roşu, muzica tace.

PRIMUL ACTOR : Credeam că jucăm după gustul dumneavoastră. Un gust rafinat.

AL DOILEA ACTOR : Un gust inteligent.

Soţia şi Actriţa izbucnesc într-un rîs isteric. Cei doi actori le privesc încurcaţi.

SOŢIA *(primului actor)* : Dă-i înainte, tinere. Ai zis rafinat.

ACTRIŢA *(celui de-al doilea actor)* : Şi tu ai spus inteligent. Şi-apoi ?

Un claxon sună de mai multe ori, ritmat, ca şi cum ar chema pe cineva. Toţi rămîn nemişcaţi, în aşteptare. Apoi soţia se hotărăşte : iese o clipă şi se întoarce îngrijorată.

SOŢIA : A sosit. El e. E faimosul regizor, prieteni, şi ne va salva.

ACTRIŢA : Acum ai să-ţi vezi marele amor. Nu-i aşa ? *(Priveşte ironic pe cei doi actori.)*

PRIMUL ACTOR : Geloasă.

AL DOILEA ACTOR : Invidioasă.

FIUL : Vă rog, să nu începem cu mofturile, cu poveştile astea pentru copii.

Intră mama şi regizorul. Mama îl ţine de mînă pe regizor. Regizorul e îmbrăcat cu un pulover negru cu guler înalt şi-i priveşte pe cei prezenţi, unul cîte unul, ca spre a-i recunoaşte.

MAMA (*regizorului*): Vedeți? Acesta este fiul meu și aceasta e soția lui. (*Pauză.*) Asta de-aici... (*Îi vorbește regizorului la ureche.*) Ați înțeles? (*Soția și actrița izbucnesc într-un hohot de rîs.*)

REGIZORUL: Un caz banal. (*Cu volubilitate.*) Aș zice un caz nocturn.

FIUL: Desigur, noaptea are mare importanță în viața modernă. Ziua este plicticoasă: unii lucrează. Subalternii mei, impiegații. Ce lipsă de fantezie. Ce plictiseală.

REGIZORUL (*cu un gest de înțelegere rapidă*): Vom lupta împotriva acestei maladii care se întinde ca o pată de ulei și amenință să molipsească sufletele nocturne. Putem începe numaidecît. Eu nu mă ascund. Eu sînt dinamic. Eu sînt zgomotos. Eu galvanizez...

În acest moment regizorul se va adresa numai publicului, uitînd de tovarășii de pe scenă. Aceștia, între timp, se metamorfozează: mama va deveni o megeră, despletindu-se, înfășurîndu-și fusta etcetera; actrița va deveni o vicioasă, cu mult roșu pe buze, cearcăne negre în jurul ochilor etcetera; primul și al doilea actor vor lua înfățișarea unor codoși abrutizați etcetera; soția va ieși din scenă ca să reapară cu o blană de vizon; fiul se va așeza în fotoliu și încet încet va adormi.

REGIZORUL : ...da, eu galvanizez, reuşesc să dau viaţă unor fiinţe imense. Prostituate de-o mie de lire, peşti, tuberculoşi, răvăşiţi de pofte porceşti, cocainomani şi invertiţi. Personaje care mai au încă sensul tragediei, care îşi urlă mizeria ca să consoleze pe burghezul şi aristocratul din fotoliu. Violenţa, foamea, patima, sifilisul, suta de lire explodează ca nişte focuri de artificii. Şi viciul, ah, viciul suav, curge ca apa din robinete. Dar jocul e făcut cu iscusinţă : nimeni nu va spune că a pregătit focurile de artificii şi robinetele de apă... Omisiuni, omisiuni şi iarăşi omisiuni. Veţi vedea. *(Întorcîndu-se spre tovarăşii de scenă şi simulînd o furie neaşteptată.)* Mişcaţi-vă ! Trăiţi ! Actul întîi, scena întîi. *(Bate din palme de trei ori.)*

PRIMUL ACTOR *(împingîndu-şi înainte soţia spre al doilea actor, spre mamă şi spre actriţă) :* Iată, v-am adus-o întreagă întreguţă. Are blană. O blană splendidă. E o căţea care plăteşte bine.

MAMA *(măsurînd-o cu privirea) :* Nu e rău de loc. Întoarce-te, vreau să te văd de la spate. Nu e rău de loc. Asta ar putea să lucreze cu regele.

ACTRIŢA : Nu vă supăraţi : sînt deformaţii profesionale născute în vremuri depărtate. *(Ma-*

mei, ironică.) Mamă, la Cavalcas nu mai e rege.

SOŢIA : Nu-ţi bate capul. Voia să mă evalueze, cum se face cu un animal înainte de a-l vinde *(Pauză.)* Anumite lucruri mă aţîţă. Am nervii tot mai obosiţi şi trebuie să măresc mereu doza. Nu ştii ?

PRIMUL ACTOR : Ce tot spune !

AL DOILEA ACTOR *(delirînd, cu gesturi de alcoolizat) :* Căţeluşa vorbeşte chiar bine. *(Se apropie de ea).* O vrei ? O s-o ai. Calitatea întîi. Pacheţele perfecte, un gram care e-ntr-adevăr un gram. Nu e tragere pe sfoară.

REGIZORUL *(bătînd din palme) :* Stai ! Stai ! Stai ! *(Se îndreaptă spre al doilea actor.)* Dar tu, mutrişoară... *(Îl mîngîie.)* Tu ştii că trebuie să arăţi ca un alcoolizat, un drogat, un om putred ? Spui : „o vrei, o s-o ai" de parc-ai vorbi de un kil de mălai pentru mămăligă. Mai mult mister, mai multe subînţelesuri, mai mult echivoc, mutrişoara mea frumoasă. Mai multă pătrundere. Pune şi libidinozitate. *(Pauză.)* S-o reluăm, hai : „O vrei ?" etcetera.

AL DOILEA ACTOR : O vrei ? O s-o ai. Calitatea întîi. Pacheţele perfecte, un gram care e-ntr-adevăr un gram. Nu e tragere pe sfoară.

MAMA : Sfîrşeşte, pahar spart. Zăpada[1] o am eu.

ACTRIŢA : Doamnă, trebuie să trataţi cu stăpîna noastră : ea e cea care porunceşte totdeauna. Noi trei (*arată pe cei doi actori şi spre sine*) nu sîntem nimic : sîntem numai copiii ei. Ah !

MAMA : Ce mai secretară, ia te uită ! Atunci explică-i cum trebuie să plătească.

ACTRIŢA : Cu plăcere. (*Toţi o privesc, spre a vedea cum o scoate la capăt.*) E simplu : nouă banii ne fac silă. E adevărat, frăţiorilor ? (*Cei doi actori fac semn că da.*) Şi-apoi voi aveţi prea mulţi : golesc buzunarele, portmoneul, servieta. Nimic, nici un ban. (*Regizorul îi face semn să ridice glasul. El mimează de-acum înainte gesturile actriţei şi actriţa va urma indicaţiile lui.*) Prin urmare nici un ban. Mai bine să facem un schimb, ceva cam de felul acesta : eu îţi dau un lucru şi tu-mi dai altul. (*Între timp al doilea actor, tîrîndu-se pe pămînt, trece la spatele soţiei, ca şi cum ar vrea s-o atace.*) Chiar aşa, un schimb adevărat. Pentru cantitatea pe care o doriţi dumneavoastră şi noi dorim... Vedeţi ? Vă vorbesc de dorinţe reciproce. Noi dorim din partea dumneavoastră două servicii cum să spun ? intime.

---

[1] În argoul traficanţilor de stupefiante — cocaina. (N. T.)

SOȚIA *(detașată, plictisită)* : Excitant. În sfîrșit vreți să fac și economii. *(Se întoarce spre al doilea actor, întins cît e de lung, la picioarele ei.)* Excitant ca viermele ăsta. *(Regizorul îi recomandă o pauză și să privească în jur.)* Dar unde va avea loc plata ?

MAMA : Aici, aici, la locul contractului.

SOȚIA *(serioasă)* : Nu-mi place că e murdar. Mă deprimă.

MAMA : Murdar ? Frumoasa mea, îți vom pune cearșafuri curate.

AL DOILEA ACTOR *(ca și cum s-ar trezi)* : Ce prilej ! *(Întinde mîinile, mîngîie gambele soției.)* Ce parfum ! Mama mea e o sfîntă dacă îmi dăruiește așa ceva.

PRIMUL ACTOR *(dînd un brînci celui de-al doilea actor)* : Bastard îndobitocit. Lasă să-ți curgă balele, să curgă tot ce ai în burtă. Cine a adus-o pe asta cu blană ? Cine a descoperit-o, cine a agățat-o, cine a convins-o ?

REGIZORUL *(întrerupînd și apropiindu-se de primul actor)* : Așteaptă-mă, să-ți explic. Tu ești un tip sănătos. Vinzi zăpadă, dar nu consumi. Arată-te. *(Îl palpează.)* Tu nu ești moale și țicnit ca fratele tău. Faci ceea ce faci pentru că nu-ți place să lucrezi. Într-un anumit sens tu ești cinstit, nobil...

MAMA : Aveți dreptate. Tatăl său era aproape conte.

REGIZORUL (*plictisit*) : Tăcere, vă rog. (*Adresîndu-se primului actor.*) Într-un anumit sens, deci, nobil. Nu vrei bani, dar vrei să tratezi pe picior de egalitate : tu dai și ea dă. (*Arătînd soția.*) De aceea tonul tău trebuie să fie mai marcat.

PRIMUL ACTOR (*declamînd emfatic*) : Voi fi imediat cu voi. Ah, cum mă învinuiesc toate împrejurările și-mi ațîță răzbunarea ! Ce e omul, dacă binele lui cel mai de seamă și principala lui realizare nu e altceva decît să doarmă și să se hrănească ? O brută, nimic altceva.

REGIZORUL : Bine. Hamlet, actul al patrulea, scena a patra. (*Pauză.*) Ai înțeles ? Tu ai un fond de noblețe.

PRIMUL ACTOR (*recitînd din nou*) : Descoperirea este a mea. Eu trebuie s-o exploatez pînă la sfîrșit.

SOȚIA : Sînt cuvinte care mă fac să rîd.

PRIMUL ACTOR : Gata, să încheiem acest mic contract. Trei pachețele, nu ?

AL DOILEA ACTOR (*cu un urlet*) : Nu, nu ! (*Delirînd.*) E toată a mea. (*Încearcă să îmbrățișeze soția. Primul actor se aruncă asupra lui și cei doi încep o luptă furioasă.*)

SOȚIA : Ar trebui să-i despărțim. *(Se apropie de actriță căutînd ajutor.)* Ar trebui să-i despărțim.

ACTRIȚA : De ce ? Cît ești de delicată ! Și bărbații tăi fac la fel, dar într-alt chip. Ai tăi sînt mai educați, le e totdeauna teamă să nu se murdărească. Îi cunosc eu.

MAMA : Las-o-n pace.

ACTRIȚA *(soției) :* Vino și dacă ți-e frică dă-mi o sărutare. *(O sărută.)* N-ai încercat niciodată ?

REGIZORUL *(urlînd) :* Stați, stați, stați. Lupta asta e lipsită de antren. Parcă ați fi doi generali care se tem să-și facă rău. Înfruntați-vă așa. *(Îmbrățișează pe al doilea actor, ca și cum ar vrea să danseze cu el.)* Iată : eu încerc să te arunc la pămînt pe tine și tu vrei să mă arunci la pămînt pe mine. Înțeles ? *(Regizorul cade la pămînt cu o bufnitură. Atunci fiul-soț se trezește și cască.)*

FIUL : Ați sfîrșit ?

REGIZORUL *(ridicîndu-se) :* Acțiunea mă tîra cu sine. Trebuie un lucru tare.

FIUL : Credeți ? *(Toți îl privesc uimiți.)*

REGIZORUL : Sîntem abia la prima scenă. Desfășurarea dramatică va ajunge să se cristalizeze într-o răzbunare extraordinară, care va da fiori.

FIUL *(nerăbdător)* : Fiori, cui ?

REGIZORUL : Oaspeților din noaptea asta.

FIUL : O să-i facă să bea ceva mai mult. Vorbăria vagabonzilor voștri, violența ăstora doi nu sînt încă disperare și ură universală. Sînt fleacuri.

ACTRIȚA *(insistentă)* : Poate că aveam eu dreptate : Cu Clori a mea, cu Tirsi al meu. Ți-i amintești ?

La sînul dulce al frumoasei Clori,
Tirsi care, slăbind, simțea
Aproape orele...

FIUL *(întrerupînd-o)* : E încă prea devreme. Peste cîțiva ani sau peste cîteva veacuri, da, atunci ai să ai dreptate tu.

MAMA *(nerăbdătoare, bombănind)* : Pentru Dumnezeu, nu începeți să discutați. Ce facem acum ?

SOȚIA : E tîrziu. Să ne grăbim, că peste puțin vor sosi scumpii noștri invitați.

FIUL *(solemn)* : Ai dreptate. Începe noaptea, cît de zăpăciți sîntem. Repede, repede, afară cu toții.

Toți se grăbesc spre ușă, ies în șir indian. Fiul-soț rămîne singur în scenă.

FIUL : Oh, în sfîrşit, o clipă de pace. (*Merge spre magnetofon, îl pune în mişcare : se aude slujba religioasă de la ora 3 p.m. în surdină, amestecată pe alocuri cu glasul cuiva care dă sentinţe, dar e de neînţeles.*) Să bem un coniac. (*Ia o sticlă de sub fotoliu din care trage cîteva înghiţituri.*) Încă o noapte. (*Se aşază în fotoliu. Lasă să treacă cîteva semnale.*) E clopoţelul secret instalat de tata în timpul ocupării fabricii. Pot să chem, pot să chem.

Stă nemişcat privind ţintă uşa, cu expresia celui care aşteaptă. Aproape imediat intră primul actor Toţi s-au metamorfozat încă o dată.

PRIMUL ACTOR (*are pe cap un joben turtit şi în mînă un baston cu mîner mare şi rotund de fildeş*) *:* Oh, sînt cel dintîi care soseşte. (*Pauză.*) Ce sală măreaţă. Aceasta (*arată un spaţiu gol*), dar aceasta e o splendidă mobilă din secolul al optsprezecelea.

FIUL : Ar trebui să văd factura.

Intră al doilea actor.

AL DOILEA ACTOR (*cu monoclu şi mănuşi albe în mîna dreaptă. O ţigară lungă în gură*) *:* Vechiul meu prieten, iată-mă la în-

tîlnire. Te găsesc foarte bine. Ai un frac ce te întinerește.

FIUL : Mi-a sosit ieri din Congo.

Pe măsură ce intră în scenă, actorii se vor așeza unul lîngă altul, ca pentru o paradă finală. Intră actrița.

ACTRIȚA (*e îmbrăcată cu o rochie decoltată, foarte scurtă, cu brațele goale*) : Privește cît sînt de amabili : mi-au furat blana și mă obligă să fiu aproape impudică.

Intră soția.

SOȚIA (*e în costum de baie, cu picioarele goale*) : Oh, nu e adevărat. Mi se spusese că e vorba de o serbare costumată.

FIUL : Doamnă, nu vă neliniștiți : aici toți sîntem în costume.

Intră mama.

MAMA (*privind în jur, flecară*) : Ce tineret frumos ! Bărbatul meu spunea totdeauna...

FIUL ...să se așeze în rînd cu ceilalți.

Intră regizorul.

REGIZORUL (*are o pelerină roșie care flutură*) : Să locuiești într-o cocioabă ca asta, ce vis ! Să ai curajul să te plimbi gol, cum faci tu, ce dovadă de anticonformism ! Să ai puterea ta și să n-o faci simțită, ce dovadă de democrație !

FIUL (*bătînd din palme mînios*) : Bine, am înțeles.

Regizorul se duce la ceilalţi şi se aşază în rînd. Sînt cu toţii în poziţie de drepţi. Fiul-soţ opreşte magnetofonul. Trece la rampă. Se adresează publicului cu tonul crainicului de la televiziune.

Doamnelor şi domnilor, bună seara. Adevăratul spectacol, după cum vă veţi fi dat seama, e gata să înceapă. E o reprezentaţie în casa mea. Sînt între prieteni sinceri, care văd fără ochelari de cal şi care spun ceea ce gîndesc. Din această cauză trebuie să ne luăm unele precauţii.

Se întoarce brusc cu spatele la public, privindu-şi tovarăşii bine aliniaţi. Ridică mîna şi cu degetul arătător întins arată pe primul actor, care e şi primul din rînd.

PRIMUL ACTOR : Desigur, invoc frumosul.

Îl arată pe al doilea actor.

AL DOILEA ACTOR : Nu mai sîntem la teatru, ci în viaţă. Prin urmare nu mai sîntem supuşi cenzurii.

Indică soţia.

SOŢIA : Ceea ce ne-a plăcut vom spune confesorului.

Indică mama.

MAMA *(aţîţată)* : E rîndul meu ? *(Scoate limba, în bătaie de joc.)*

Indică regizorul.

REGIZORUL *(profesoral)* : Ritm. Pătrundere. Oh, artă, artă...

FIUL *(întrerupîndu-l)* : Mulţumesc. *(Întorcîndu-se brusc spre public, autoritar)* : Spectacolul e pe punctul de a începe. Sînt silit — îmi pare rău — să dau porunci : baricadaţi uşile, închideţi ferestrele, lăsaţi storurile... Sînt într-adevăr constrîns să fac aşa ceva. O ştiţi : autorităţile ne mai îngăduie acest adevărat spectacol, cu condiţia ca el să se petreacă în tainele casei... Autorităţile, totdeauna ipocrite, vor ca toţi să fim ipocriţi. Nu mai am altceva să vă spun... Spectacolul începe, adio, adio.

În spatele lui, în timpul acesta, primul, al doilea actor, actriţa, soţia, mama şi regizorul încep să rîdă grosolan, să vorbească între ei în vreme ce cortina se lasă încet.

Cuprinsul

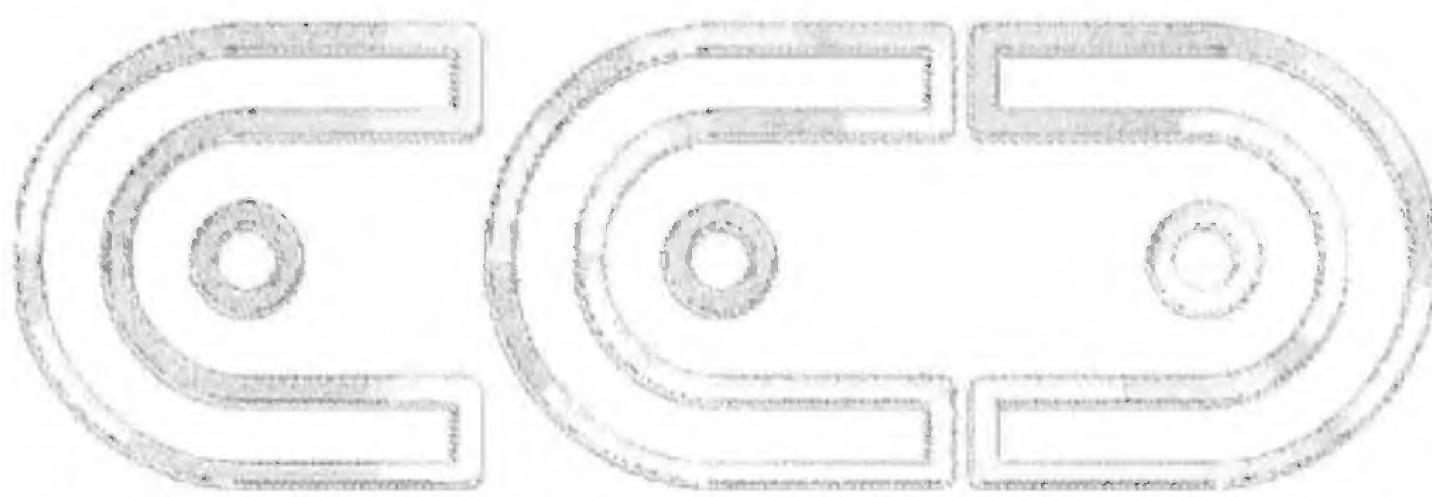

TIPARUL EXECUTAT LA:

ÎNTREPRINDEREA POLIGRAFICĂ „13 DECEMBRIE 1918"

Coli tipar: 5,5; comanda nr. 2505

Scanare și prelucrare digitală

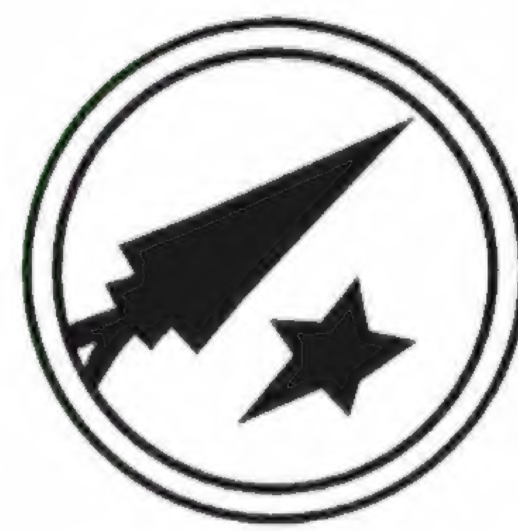
de

Anonim

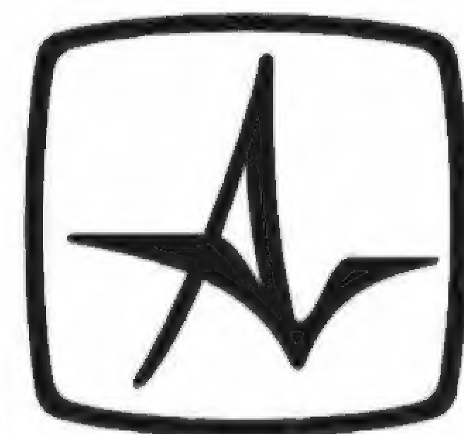

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

